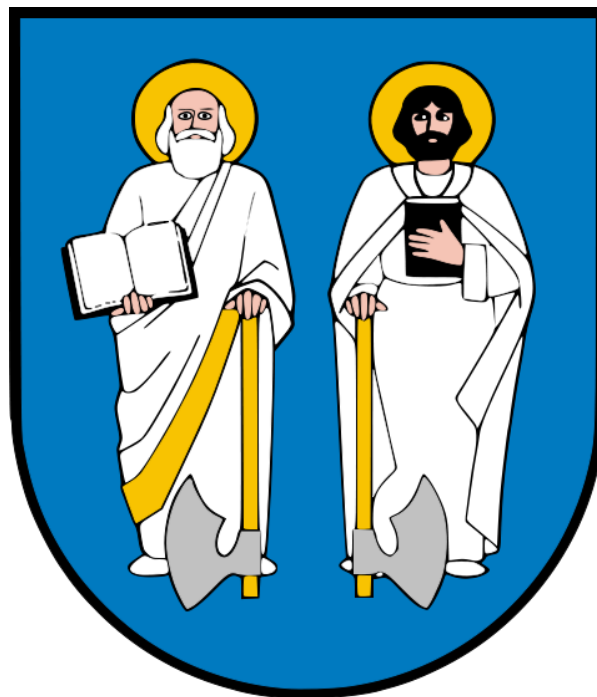

Prognoza oddziaływania na środowisko

Programu Ochrony Środowiska Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.

2019

Gmina Rząśnia

ul. Kościuszki 16

98 – 332 Rząśnia

Reprezentowana przez:

Wójta Gminy Rząśnia – Tomasza Stolarczyka

Pełnomocnik Inwestora:

Pracownia Analiz Środowiskowych

„EkoPerfekt” Spółka z o. o.

97-300 Piotrków Trybunalski,

ul. Marii Konopnickiej 4

Opracowali:

mgr inż. Agnieszka Pycińska

specjalista ds. ochrony środowiska

mgr Marek Kowalski

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
2.	Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzaśnia	4
3.	Informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
4.	Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji założeń dokumentu.....	18
5.	Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	30
6.	Identyfikacja, analiza i ocena oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz cele przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i ich otulin.	31
7.	Identyfikacja, analiza o ocena oddziaływań generowanych zapisami dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.....	37
8.	Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia przedmiotowego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.....	41
9.	Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.....	50
	9.1. Znaczące oddziaływanie pozytywne na środowisko.....	51
	9.2. Znaczące oddziaływanie negatywne na środowisko	53
	9.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	55
	9.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	55
	9.2.3. Oddziaływanie na gleby	56
	9.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne	56
	9.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione	56
	9.2.6. Oddziaływanie na krajobraz	57
	9.2.7. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne.....	58
10.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji założeń dokumentu.....	59
11.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w przedmiotowym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy	61
12.	Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień omawianego dokumentu	61
13.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	62
14.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	62
15.	Wykorzystane materiały.....	67

1. Wstęp

Na podstawie art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 2081) Programy Ochrony Środowiska wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”. Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska (zwanego dalej POŚ lub Programem). Zakres Prognozy zgodny jest z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 2081) oraz pismami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak: **WOOŚ.411.409.2018.AJa z dnia 18 grudnia 2018 r.** i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak: **ŁPWIS.NSOZNS.9022.1.616.2018.SK z dnia 18 grudnia 2018 r.**

2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z art. 51 oraz 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którym:

1. zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2. określa, analizuje, ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji założeń dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istotne problemy z punktu widzenia realizacji założeń dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego

obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

3. przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensacje przyrodniczą, negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust 1 informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Zgromadzono dane dotyczące planowanych działań z zakresu ochrony środowiska oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu, analiz jakościowych opartych na dostępnych danych państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowaniu skutków przewidywanych zmian w środowisku.

3. Informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r. został sporządzony w sposób zgodny z Polityką Ekologiczną Państwa oraz wymogami określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska.

Program określa:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów,
- mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

W dokumencie scharakteryzowano gminę oraz przedstawiono aktualny stan środowiska oraz zasobów naturalnych. Opisano w nim:

- warunki środowiska geograficznego, klimat,
- użytkowanie rolnicze terenu (jakość gleb, produkcja roślinna i zwierzęca),

- przyrodę ożywioną,
- obszary ograniczonego użytkowania,
- zasoby kopalin,
- stosunki wodne i jakość wód (wody podziemne i powierzchniowe, wodociągi i kanalizacja),
- jakość powietrza,
- hałas, pole elektromagnetyczne,
- odnawialne źródła energii,
- awarie przemysłowe i inne nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska.

W oparciu o istniejący stan środowiska przedstawione zostały standardy jakości środowiska, tendencje przeobrażeń środowiska i podstawowe kierunki i zakres działań w ochronie środowiska, w tym cele ekologiczne na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r., polegające przede wszystkim na:

- zachowaniu różnorodności biologicznej,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju obszarów leśnych,
- ochronie gleby,
- ochronie wód,
- ochronie powierzchni ziemi i gospodarowaniu zasobami geologicznymi,
- ochronie powietrza,
- ochronie przed hałasem,
- ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- gospodarce odpadami,
- zapewnieniu bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- działaniach systemowych.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym wyznaczono cele ekologiczne i kierunki działań będące odzwierciedleniem polityki ekologicznej gminy.

Tabela 1. Harmonogram rzeczowo – finansowy działań proekologicznych na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2026 r. dla gminy Rząśnia

HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY DZIAŁAŃ NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ DO 2026 ROKU									
	Przedsięwzięcie	Instytucja odpowiedzialna	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt					Źródło finansowania
				2019	2020	2021	2022	2023-2026	
1.	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Biała o wydajności ok. 400 m ³ /d	Gmina Rząśnia	2022 przygotowywanie dokumentacji	500 TYŚ.	3 mln.	2 mln.	1 mln	-	Środki własne i środki pozyskane w WFOŚ w Łodzi
2.	Budowa sieci kanalizacyjno – sanitarnej wraz z przykanalikami i tłoczniami do części miejscowości Biała, Rekle, Gawłów i Suchowola o łącznej długości ok. 25 km.	Gmina Rząśnia	2022 przygotowywanie dokumentacji	500 tyś.	2 mln.	3 mln	4mln	-	Środki własne i środki pozyskane w WFOŚ w Łodzi
3.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rząśnia na długości ok. 3 km.	Gmina Rząśnia	2019	200	400	300	300	1.800	Środki własne
4.	Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Rząśnia	2019	Szacunkowy koszt całkowity 4 238 683,13					Środki własne, PROW, Narodowy Program przebudowy dróg lokalnych
5.	Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w Rząśni – Urząd Gminy w	Gmina Rząśnia	2019 - 2021	300 000,00	4 163 570,00	5 836 430,00	-	-	Środki własne, środki Regionalnego Programu

Prognoza oddziaływania na środowisko
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rząśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.

	Rząśnia								Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2012
6.	Zagospodarowanie terenu i remont budynku komunalnego w Stróży – poprawa infrastruktury społecznej	Gmina Rząśnia	2016 - 2021	200 000,00	100 000,00	50 000,00	50 000,00	-	Środki własne
7.	Budowa wiaty wraz z budynkiem gospodarczym dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rząśni	Gmina Rząśnia	2018 - 2020	350 000,00	300 00,00	50 000,00	-	-	Środki własne
8.	Dotacja celowe na wymianę źródeł ciepła (gaz, olej, pellet)	Gmina Rząśnia	2017 - 2020	1800 000,00	-	-	-	-	Środki własne
9.	Termomodernizacja części budynku gimnazjum oraz hali sportowej w Rząśni	Gmina Rząśnia	2017 - 2022	125 000,00	750 000,00	-	-	-	Środki własne
10	Kolektory słoneczne / fotowoltaika	Gmina Rząśnia	2019 - 2020	250 000,00	250 000,00	-	-	-	Środki własne
11	Budowa budynku ośrodka zdrowia w technologii energooszczędnej lub pasywnej	Gmina Rząśnia	2019 – 2022	Całkowity koszt 5 000 000,00					Środki własne i RPO
12	Termomodernizacja i przebudowa budynku komunalnego w Rząśni	Gmina Rząśnia	2019 - 2022	Całkowity koszt 3 000 000,00					Środki własne i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi

Prognoza oddziaływania na środowisko
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rząśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.

13	Rozwój systemu elektromobilności	Gmina Rząśnia	2019 - 2022	100 000	100 00	100 00	-	-	Środki własne i fundusze zewnętrzne
14	Zagospodarowanie wraz z przebudową oświetlenia energooświetlenia	Gmina Rząśnia	2019 - 2022	Całkowity koszt 6 00000,00					Środki własne i fundusze zewnętrzne

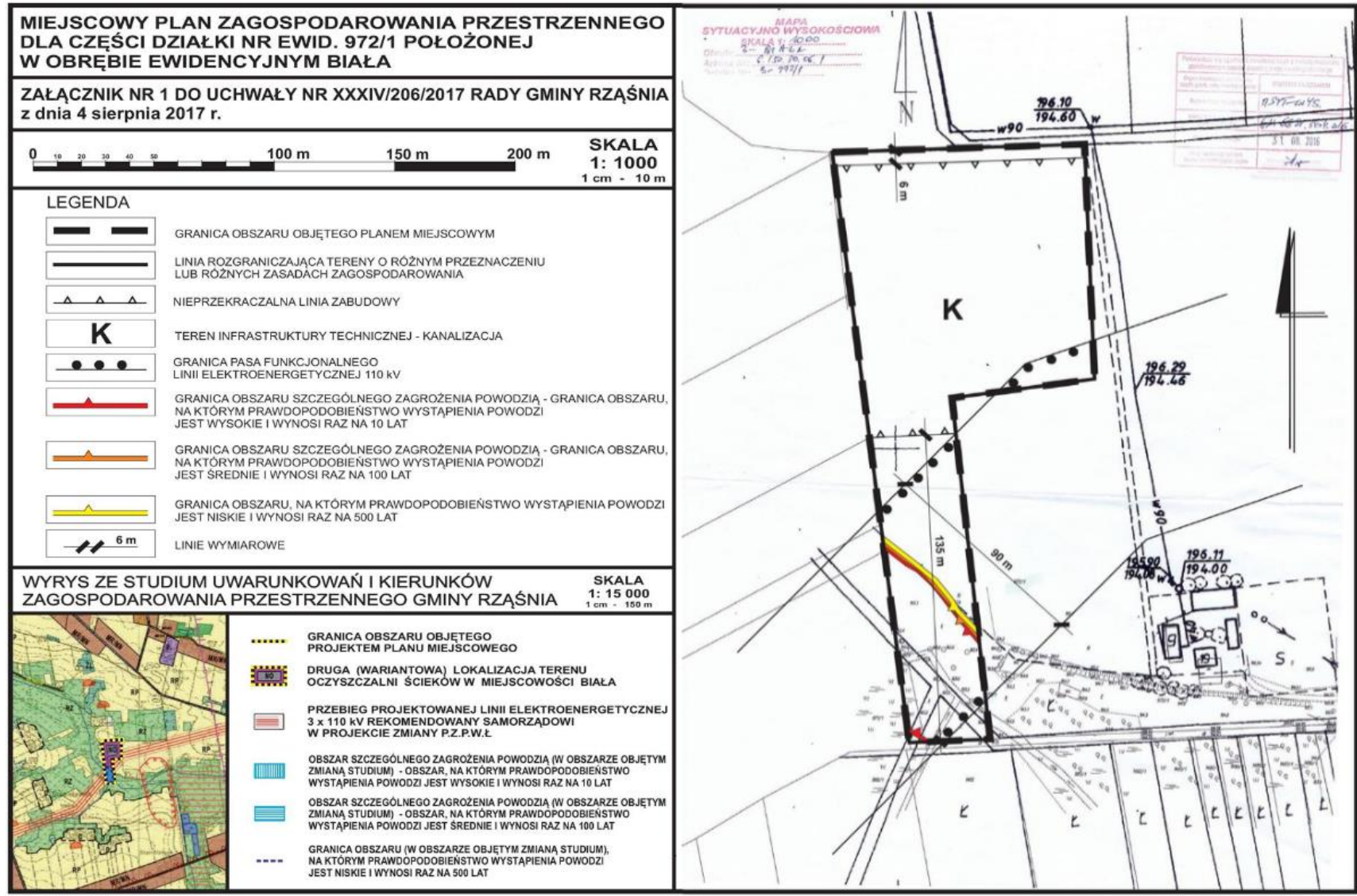
Na terenie gminy Rzęśnia obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- I. Uchwała Nr XXX/216/2013 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Rzęśnia,
 - Granica gminy stanowi granicę obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
- II. Uchwała Nr XXXIV/206/2017 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 4 sierpnia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działki nr ewid. 972/1 położonej w obrębie ewidencyjnym Biała,

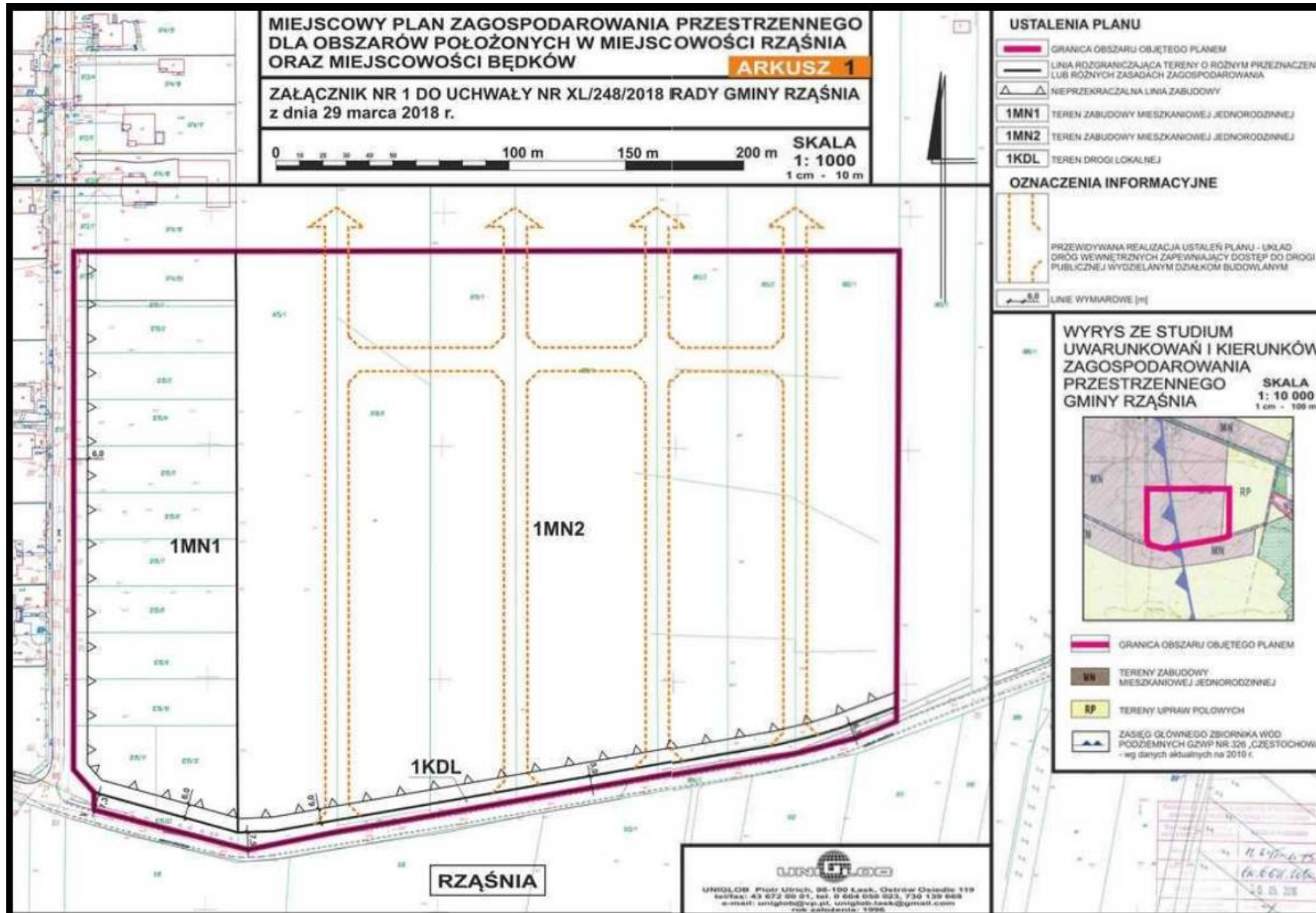
Granice obszaru objętego planem, zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały Nr XVIII/95/2016 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 10 czerwca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działki nr ewid. 972/1 położonej w obrębie ewidencyjnym Biała, przedstawiono na rysunku planu (**rysunek nr 1**).

- III. Uchwała nr XL/248/2018 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w miejscowości Rzęśnia oraz miejscowości Będków

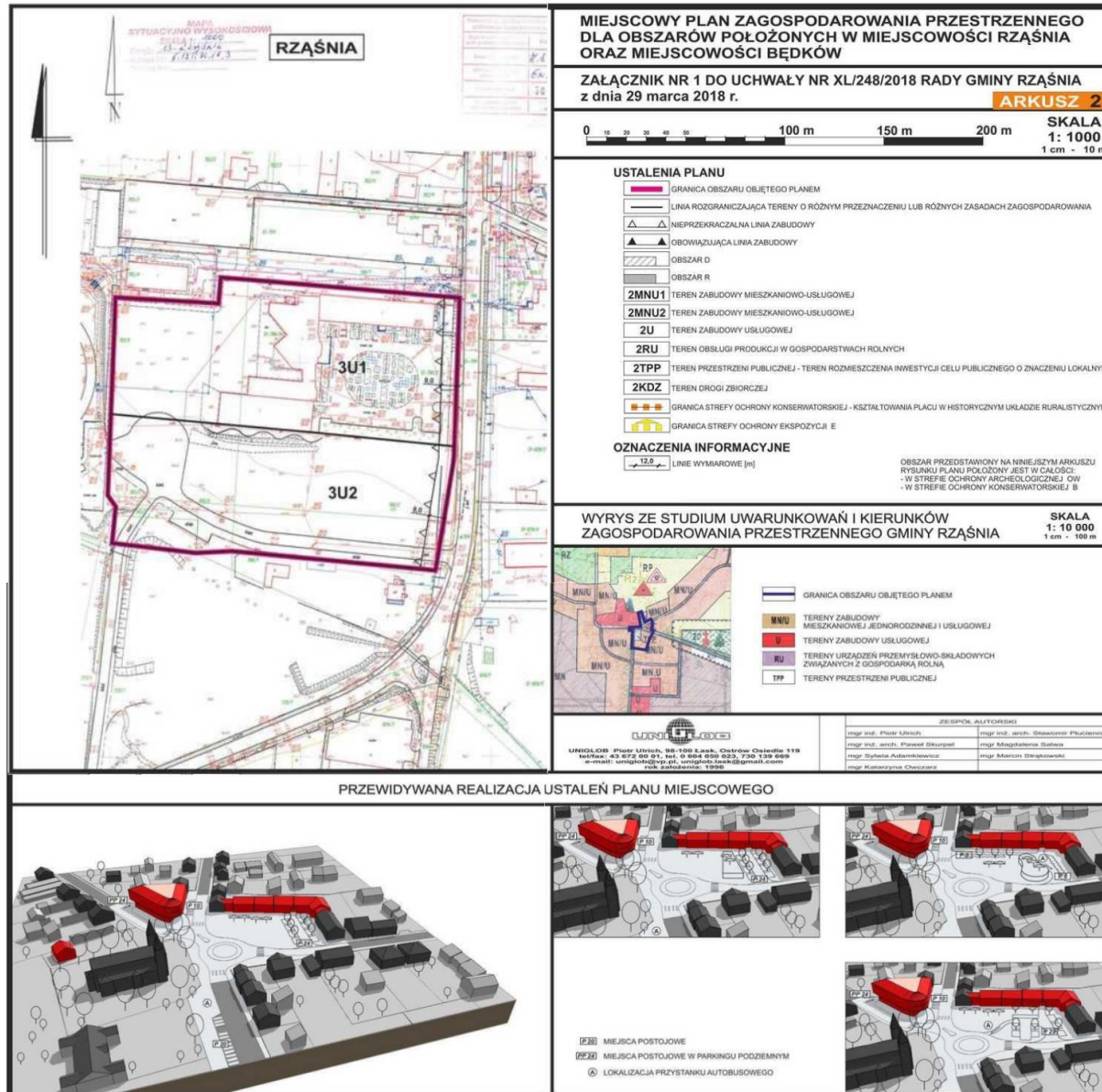
Granice obszarów objętych planem przedstawiono na rysunku planu zamieszczonym w załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XL/248/2018 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 29 marca 2018 r (**rysunek od 2 do 5**).

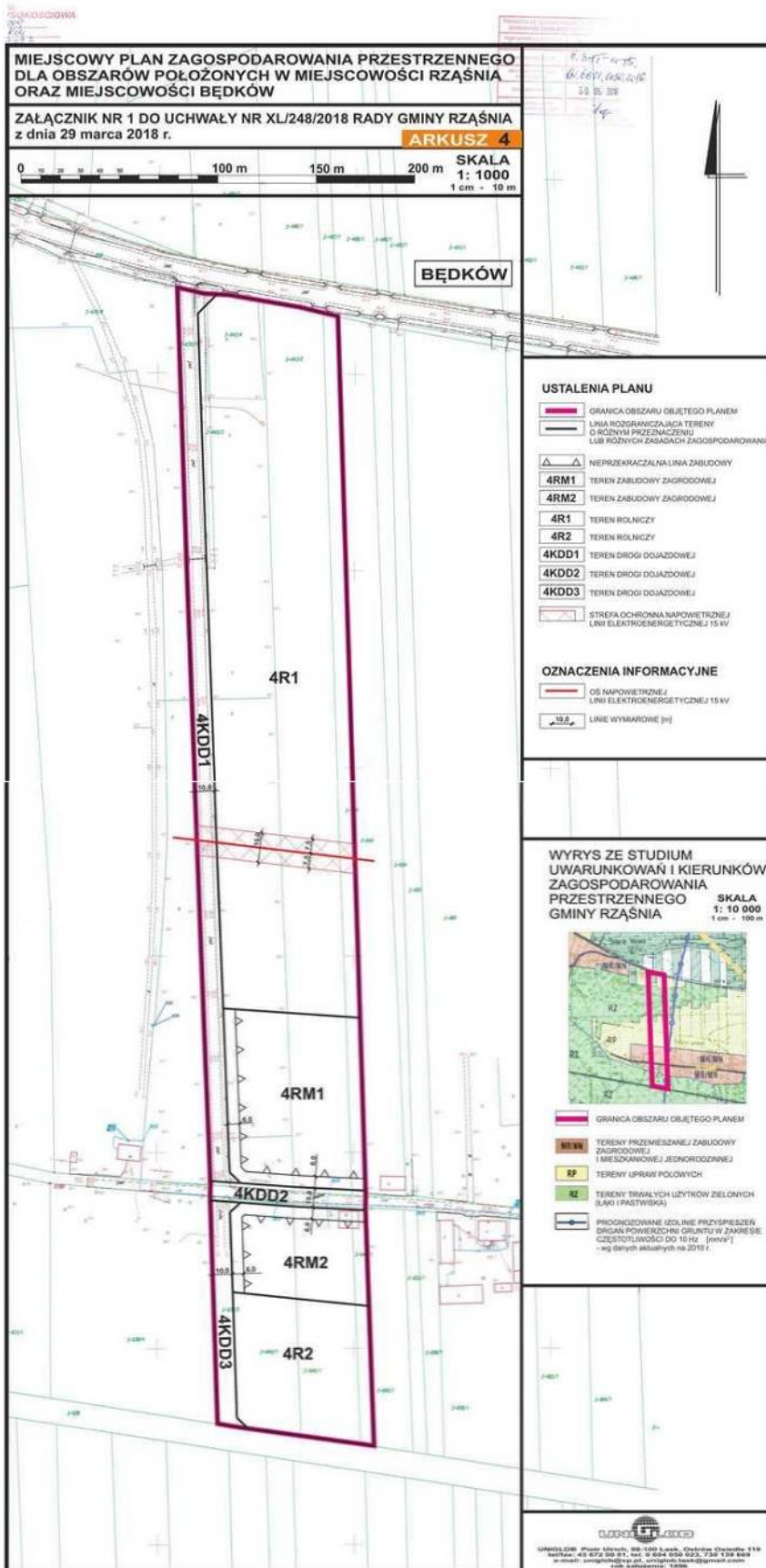
Rysunek 1 Rysunek do uchwały Nr XXXIV/206/2017 Rady Gminy Rzaśnia z dnia 4 sierpnia 2017 r.. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działki nr ewid. 972/1 położonej w obrębie ewidencyjnym Biała

Rysunek 2 Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XL/248/2018 Rady Gminy Rzaśnia z dnia 29 marca 2018 r Arkusz 1.

Rysunek 3 Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XL/248/2018 Rady Gminy Rząśnia z dnia 29 marca 2018 r Arkusz 2.

Rysunek 5 Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XL/248/2018 Rady Gminy Rzaśnia z dnia 29 marca 2018 r Arkusz 4.

Gmina Rzęśnia posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy uchwalone przez Radę Gminy w Rzęśni uchwałą Nr XXXIV/205/2017 z dnia 04. 08. 2017 r. W powyższym *Studium* uchwalone zostały główne kierunki rozwoju gminy, są nimi m. in.:

1. Kierunki polityki przestrzennej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące środowiska przyrodniczego,
3. Kierunki polityki, dotyczące układu przestrzennego gminy – terenów zabudowy i urządzeń,
4. Kierunki polityki, dotyczące układu przestrzennego gminy – terenów otwartych,
5. Kierunki rozwoju rolnictwa,
6. Kierunki rozwoju rolnictwa,
7. Kierunki urbanizacji gminy,
8. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego,
9. Kierunki polityki dotyczące elektroenergetyki i telekomunikacji,
10. Kierunki polityki dotyczące gospodarki wodno–kanalizacyjnej, gazowej, ciepłowniczej oraz gospodarki odpadami,

Kierunki rozwoju i zapisy *Studium* są zgodne z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązującymi na terenie gminy Rzęśnia.

Gmina Rzęśnia posiada również „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Niskoemisyjnej dla Gminy Rzęśnia na lata 2016-2020” uchwalony przez Radę Gminy w Rzęśni chwałą Nr XXI/121/2016 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 2 września 2016r.

Cel strategiczny Planu będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

- Realizacja idei wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią,
- Zwiększenie efektywności wykorzystania energii i paliw w budynkach,
- Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących ich wpływu na gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza,
- Promocja przyjaznych systemów zaopatrzenia w paliwa oraz energię,
- Zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy,
- Promocja i wdrażanie idei budownictwa energooszczędnego,
- Promocja efektywnego energetycznego oświetlenia,
- Promocja i realizacja wizji zrównoważonego transportu – z uwzględnieniem transportu publicznego, indywidualnego i rowerowego.

Główny element strategii stanowi wdrażanie pilotażowych, nowoczesnych rozwiązań, uwzględniających aspekt energetyczny, ekologiczny, a także edukacyjny. Rozwiązania te będą obejmować poszczególne grupy konsumentów energii. Podstawą strategii jest możliwie intensywne zaangażowanie wszystkich uczestników rynku energii w działania przewidziane w planie, a także zwiększanie świadomości użytkowników energii dotyczącej sposobów i możliwości poprawy efektywności energetycznej oraz możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ich własnym zakresie. Działania gminy będą pełnić rolę wzorcową dla wszystkich grup odbiorców energii. Istotny jest także sposób postrzegania działań gminy

przez jej mieszkańców oraz inwestorów. Strategia uwzględnia także działania bezpośrednio angażujące mieszkańców w działania ekologiczne. Aktywizacja mieszkańców może mieć ogromne znaczenie w realizacji celów dlatego jest to jeden z najważniejszych aspektów strategicznych.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Rzęśnia stworzony został przede wszystkim z myślą o mieszkańcach Gminy, by w przyszłości przyniósł im widoczne efekty ekologiczne i ekonomiczne. Należą do nich m. in.:

- Działania edukacyjne, w tym organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- Promocja komunikacji ekologicznej,
- Promocja i wdrażanie idei budownictwa energooszczędnego,
- zmiany zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Rzęśnia,
- Zakup i montaż kotłów c.o. (biomasa np. pellet, gaz, olej) – realizacja 200 wniosków dla budynków jednorodzinnych oraz modernizacja kotłowni w budynku Szkoły Podstawowej w Białej,
- Zakup i montaż kotłów c.o. (biomasa np. pellet, gaz, olej, ekogroszek) – realizacja 500 wniosków mieszkańców,
- Zakup i montaż ogniw fotowoltaicznych o mocy do 3-4 kWp – realizacja 800 wniosków mieszkańców,
- Wykonanie instalacji kolektorów słonecznych – realizacja 350 wniosków mieszkańców,
- Budowa farmy fotowoltaicznej do zasilania Hydroforni w Rzęśni /o pow. zabudowy mniejszej niż 1 ha,
- Budowa farmy fotowoltaicznej do zasilania Oczyszczalni ścieków w Rzęśni /o pow. zabudowy mniejszej niż 1 ha,
- Budowa ścieżek rowerowych,
- Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w Rzęśni,
- Termomodernizacja hali sportowej i części budynku gimnazjum w Rzęśni,
- Termomodernizacja, przebudowa i nadbudowa budynku Urzędu Gminy,

Na terenie gminy obowiązują ponadto zapisy Uchwały Nr XXXI/415/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 20. 12. 2016 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r.” W programie tym wyznaczono ogólne zasady postępowania w celu ochrony środowiska przyrodniczego dla całego województwa łódzkiego.

Dodatkowo na terenie gminy obowiązują zapisy Uchwały Nr 99/XIV/16 Rady Powiatu Pajęczańskiego z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Pajęczańskiego na lata 2015-2018 z prognozą do 2020” W programie tym wyznaczono i opisano podstawowe plany działania, które są tożsame z założeniami przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.”

Reasumując stwierdzić należy, że niniejszy Program, jako dokument planistyczny, służyć będzie jako wskaźnik działań, które należy wdrażać na terenie gminy Rzęśnia w celu osiągnięcia określonych w Polityce Ekologicznej Państwa założeń z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska.

4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji założeń dokumentu

Stan środowiska

W Prognozie zwrócono szczególną uwagę na te elementy uwarunkowań przyrodniczych, które rzutować powinny na konstrukcję zasad, kierunków i planowanych rozwiązań w sferze ochrony środowiska na obszarze gminy.

Warunki środowiska geograficznego, klimat

Gmina Rząśnia jest gminą wiejską, znajduje się w południowo - zachodniej części województwa łódzkiego, wchodzi w skład powiatu pajęczańskiego, zajmuje obszar 86 km², zamieszkała jest przez 4892 osób w tym 2527 kobiet (51,14%), na 1 km² przypada 56 osób przy średniej w województwie łódzkim 142 osoby, a w kraju 24 osoby na 1 km².

Gmina Rząśnia sąsiaduje z następującymi gminami:

- od północy i północnego wschodu - z gminą Szczerców (powiat bełchatowski);
- od północnego zachodu - z gminą Rusiec (powiat bełchatowski);
- od wschodu - z gminą Sulmierzyce (powiat pajęczański);
- od południa - z gminą Pajęczno (powiat pajęczański);
- od zachodu - z gminą Kiełczygłów (powiat pajęczański).

Pod względem administracyjnym obszar gminy składa się z 14 sołectw. Głównym ogniwem w sieci osadniczej jest wieś gminna Rząśnia.

Kotlina Szczercowska i Wysoczyzna Bełchatowska - to dwie jednostki regionalne, w obrębie których usytuowany jest teren gminy. Rzeźba, w głównych zarysach ukształtowana została w okresie zlodowaceń. Północna część gminy to fragment rozległej, równinnej Kotliny Szczercowskiej. Głównymi akcentami rzeźby w tej części są: doliny rzek Krasówki i Niecieczy - rozległe, o długich stokach, zatartych krawędziach i szerokich, najczęściej zatorfionych dnach, Południowa część gminy to fragment Wysoczyzny Bełchatowskiej, o bardziej urozmaiconej rzeźbie związanej z wzniesieniami moreny czołowej (rejon Gawłowa i Białej). Wzniesienia te tworzą kulminacje, z których najwyższe, w rejonie Rżowa, osiąga wysokość 237,6 m n. p. m. Doliny Niecieczy i jej prawobrzeżnych dopływów są wąskie i dosyć głęboko wcięte w Wysoczyznę. Generalnie, powierzchnia terenu jest nachylona ku północy i północnemu zachodowi tj. w kierunku Widawki. Skutkiem podjęcia eksploatacji węgla brunatnego z "Pola Szczerców" przez BOT Kopalnia węgla Brunatnego Bełchatów S.A. w Rogowcu, na terenie gminy wystąpią znaczne przeobrażenia powierzchni. W części północnej gminy formowane jest zwałowisko zewnętrzne nadkładu o powierzchni ok. 16 km² gdzie planowane jest składowanie około 4 mld m³ mas ziemnych, zaś w rejonie miejscowości Zabrzezie - Ścięgna powstanie wyrobisko (wykop udostępniający) złoża węgla brunatnego. Przebudowie (przełożeniu) uległo też koryto rzeki Krasówki. Przez powierzchnię mezozoiczną biegną równoleżnikowo dwa uskoki, pomiędzy którymi, powstało zapadlisko tektoniczne. Zachodni fragment rowu tektonicznego wchodzi na część terenu gminy.

Na obszarze gminy występuje szereg udokumentowanych złóż surowców mineralnych, największy wpływ na obszar Gminy ma eksploatacja węgla brunatnego z Odkrywki Szczerców. Skutkiem podjęcia eksploatacji

węgla brunatnego z „Pola Szczerców”, na terenie gminy wystąpią znaczne przeobrażenia powierzchni. W części północnej gminy formowane jest zwałowisko zewnętrzne nadkładu o powierzchni ok. 8 km², zaś w rejonie miejscowości Zabrzezie –Ścięgna powstało wyrobisko Kopalni /wykop udostępniający/.

Dotychczasową bazę surowcową na terenie gminy stanowią:

- piaski wydumowe udokumentowane w kat. C2 złoża piasków kwarcowych „Kodrań” przydatnych do produkcji cegły wapienno – piaskowej o zasobach 1.202.750 m³,
- piaski i żwiry polodowcowe,
- surowce ilaste /głina zwałowa/,
- torfy.

Powyższe kopaliny eksploatowane były przez okoliczną ludność głównie na potrzeby lokalne. Najpowszechniej eksploatowane były piaski wydumowe i utwory piaszczysto –żwirowe w obrębie pagórków lub na powierzchniach stokowych. W roku 1986 funkcjonowało ok. 30 punktów eksploatacji. Występujące na terenie gminy gliny zwałowe /eksploatowane lokalnie w latach 70 –tych/ ze względu na znaczne zanieczyszczenie żwirem, glazami i CaCO³ stanowią surowiec ceramiczny o bardzo ograniczonych wartościach użytkowych.

Ogromny potencjał zasobowy tkwi w nadkładzie węgla brunatnego Odkrywki Szczerców. Według szacunków zawartych w opracowaniu POLTEGORU „Ocena oddziaływania na środowisko projektowanej Odkrywki Szczerców” i z przeprowadzonej wstępnej oceny przydatności zasobów surowcowych nadkładu wynika że:

- osady piaszczysto – żwirowe mogą być stosowane jako kruszywo dla celów budowlanych oraz jako piaski podsadzkowe,
- iły trzeciorzędowe są najbardziej przydatne dla ceramiki budowlanej i produkcji glinoporytu, udokumentowane zasoby ilów w kat.C2 wynoszą ok. 10 mln m³,
- występujące w nadkładzie wapienie mogą być wykorzystane do produkcji kruszyw,
- kreda jeziorna, której zasoby oszacowano na 20,9 mln ton nie w pełni może być wyeksploatowana. Tylko ok. 7 mln ton ulokowane jest w granicach projektowanej odkrywki i ta wielkość będzie podlegała eksploatacji. Pozostałe zasoby pozostaną w skarpach stałych odkrywki lub leżą poniżej projektowanego dna wyrobiska,
- torfy – w granicach projektowanej odkrywki i zwałowiska zewnętrznego rozpoznano 5 złóż torfu, każde z nich posiada dokumentację geologiczną. Szacuje się, iż zasoby torfu wynoszą ok. 290 tys. m³, przy czym są one mniejsze od wielkości pierwotnie udokumentowanych. W wyniku oddziaływania odwodnienia pogorszyła się jakość tych zasobów.

Wprawdzie powyższe zasoby surowcowe odnoszą się do nadkładu całej Odkrywki Szczerców, to jednak mogą stanowić bazę dla kreowania na terenie gminy funkcji przemysłowych wykorzystujących te zasoby.

Ogólne warunki klimatyczne gminy nie odbiegają od warunków całego regionu Polski środkowej. Położenie gminy na granicy terenów nizinnych i wyżynnych sprawia, że stosunkowo nieduże wzniesienia nie stanowią przeszkody dla przepływu mas powietrza różnego pochodzenia co jest przyczyną dużej zmienności warunków pogodowych. klimat na tym obszarze jest kształtowany przez przeważającą w ciągu roku,

równoleżnikową cyrkulację mas powietrza. Dominuje wpływ wilgotnych mas powietrza polarno-morskiego oraz polarno- kontynentalnego.

Główne elementy klimatyczne kształtują się następująco:

- przeważają zdecydowanie zachodnie i południowo zachodnie kierunki wiatru, najrzadziej występują wiatry z kierunku północnego i północno – wschodniego. Według opracowania „Oceny oddziaływania projektowanej Odkrywki Szczerców” ilość wiatrów z sektora zachodniego wynosi 47,4% najmniejszy jest udział wiatrów z sektora północnego i północno – wschodniego. W chłodnej porze roku przeważa kierunek południowo – zachodni, od lipca do października zachodni i północno zachodni. Maksymalne prędkości występują najczęściej zimą i wiosną.
- średnie zachmurzenie nie wykazuje większego zróżnicowania: w przebiegu rocznym największe średnie miesięczne zachmurzenie przypada na listopad i grudzień i waha się od 7,8 do 8,1, najmniejsze wynoszące 5,54-5,6 jest notowanie we wrześniu,
- średnia roczna temperatura powietrza nie odbiega od temperatur Polski środkowej i wynosi ok 7,8 °C, natomiast średnie temperatury najchłodniejszych miesięcy są zbliżone do temperatur występujących na wyżynach Polski południowej. Najchłodniejszym miesiącem jest luty ze średnią temperaturą poniżej 3 °C. Średnie temperatury najcieplejszego miesiąca, a więc lipca zawierają się w granicach od 17,8 °C do 18,2 °C. Można przyjąć, że długość okresy wegetacyjnego trwa ok. 213 dni. Rozpoczyna się średnio 5 kwietnia i trwa do 4 listopada.
- roczna suma opadów zawiera się w przedziale 550 – 600mm, najwyższe sumy opadów występują opadów występują głównie w okresie letnim kształtując się na poziomie 77-79 mm, zaś najniższe w lutym i wynoszą ok 24 mm. Opady występują przeciętnie w ciągu 156 dni w roku.

Tereny chronione

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Lasy

Wskaźnik lesistości w gminie, na podstawie wyników spisu rolnego z 2002 roku, wynosił 11,5%. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna. Tereny leśne w obrębie gminy, za wyjątkiem terenów związanych z funkcjonowaniem kopalni, zostały uznane za lasy o charakterze ochronnym. Przesuszenie gleb leśnych w następstwie odwodnienia powoduje największe szkody na siedliskach wilgotnych i w drzewostanach starszych klas wieku. Obok skutków oddziaływania leja depresji znaczny wpływ na stan sanitarny lasów wywierały emisje pochodzące z Elektrowni Bełchatów i Cementowni w Działoszynie. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszy się jeszcze po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” – na części lasów ulokowane będzie zwałowisko zewnętrzne nadkładu.

Wskaźnik lesistości w gminie, na podstawie wyników spisu rolnego z 1998r, wynosił 11,5%. Inne źródła określają ten wskaźnik na poziomie 12,4%., a na koniec 2005r. 14% , wg. Banku Danych Regionalnych – WUS w Łodzi . W strukturze własnościowej dominują lasy prywatne.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszce występują brzoza i dąb oraz sporadycznie świerk i jodła. Tereny leśne w obrębie gminy, za wyjątkiem terenów zdecydowanych przesądzeń lokalizacyjnych związanych z funkcjonowaniem Kopalni, zostały uznane za lasy o charakterze

ochronnym. Zapis powyższych ustaleń wprowadzono do planu zagospodarowania przestrzennego gminy w 1987r. W „Studium” to ustalenie podtrzymuje się. Przesuszenie gleb leśnych w następstwie odwodnienia powoduje największe szkody na siedliskach wilgotnych i w drzewostanach starszych klas wieku. Obok skutków oddziaływania leja depresji znaczny wpływ na stan sanitarny lasów wywierały emisje pochodzące z Elektrowni Bełchatów. Ocenę stanu sanitarnego lasów na terenie Nadleśnictwa Bełchatów prowadzono od 1981r. W 1983r stwierdzono znaczne pogorszenie stanu lasów Nadleśnictwa w stosunku do lat poprzednich. Prowadzone intensywne prace agrotechniczne spowodowały, że aktualny stan sanitarny określa się jako dobry, mimo, iż w świetle badań Instytutu Badawczego Leśnictwa stężenia siarki ogólnej w igłach drzewostanów sosnowych są podwyższone. Wykonywane badania wskazują, iż 80% powierzchni Nadleśnictwa należy zaliczyć do I stopnia uszkodzenia drzewostanów. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszył się po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” - na części lasów ulokowane zostało zwałowisko zewnętrzne nadkładu. Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają.

Wody powierzchniowe i podziemne

Według podziału hydrogeologicznego Polski gmina Rząśnia znajduje się w obrębie makroregionu centralnego, regionu śląsko –krakowskiego, subregionu jurajskiego, rejonu kaliskiego. Występowanie wód w tym rejonie jest związane z utworami czwartorzędu, trzeciorzędu oraz jury górnej, przy czym gospodarczo wykorzystywane są przede wszystkim dwa piętra wodonośne (czwartorzędowe i jurajskie). Trzeciorzędowe piętro ze względu na małą miąższość i zasobność nie ma praktycznie znaczenia użytkowego.

Obszar całej gminy Rząśnia znajduje się w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 326 (J3) Częstochowa (E). Jest to zbiornik szczelinowo –krasowy związany z utworami jury górnej, którego głębokość na terenie gminy dochodzi do 120 m.

Wody powierzchniowe

Teren gminy w całości należy do zlewni rzeki Widawki. Szkielet systemu rzecznoego tworzą rzeka Nieciecz i Krasowa wraz ze swoimi dopływami. Obydwie rzeki są lewobrzeżnymi dopływami Widawki IV – go rzędu. dział wodny pomiędzy zlewniami obu rzek przebiega pasmem wzniesień. Dział ten o ogólnym kierunku północ – południe przechodzi bliżej zachodniej granicy gminy. W związku z powyższym większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy.

Na terenie gminy brak jest dużych zbiorników wodnych. Największy kompleks zbiorników w postaci stawów rybnych, o pow. 13 ha znajduje się na terenie miejscowości Stróża. Pozostałe akwenty to niewielkie stawy i oczka wodne.

Wody podziemne

Na terenie Gminy Rząśnia występuje jeden użytkowy poziom wodonośny. Zachodnio - południowa oraz północna część gminy Rząśnia znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 Częstochowa (wydzielony jest w utworach jury górnej).

Odwadnianie kopalni powoduje obniżenie zwierciadła wód podziemnych w poziomie mezozoicznym, zmianę kierunku przepływu wód podziemnych oraz zmniejszenie drenażu wód przez rzeki Widawkę oraz Wartę. Wzrasta natomiast wielkość przesiąkania pionowego wód z poziomu czwartorzędowego do poziomu

trzeciorzędowo-mezozoicznego, a zwiększony odpływ podziemny z obszaru zbiorników zasila w znacznej części system odwadniania Pola Bełchatów i Pola Szczerców

Gleby

Pod względem geologicznym teren gminy leży na pograniczu dwóch dużych jednostek strukturalnych: monokliny śląsko-krakowskiej i niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej.

W strukturach geologicznych znajdują się jurajskie, kredowe oraz trzecio i czwartorzędowe utwory. Najstarsze podłoże stanowią utwory mezozoiczne – jury i kredy wykształcone w postaci wapieni, piaskowców marglistych i margli. Przez powierzchnię mezozoiczną biegną dwa uskoki, pomiędzy którymi powstało zapadlisko tektoniczne. Zachodni fragment rowu tektonicznego wchodzi na część terenu gminy. W rowie tektonicznym osadzone zostały utwory trzeciorzędowe o dużej miąższości, w tym węgiel brunatny. Osady trzeciorzędu tworzą na mezozoicznej powierzchni pokrywę z piasków różnoziarnistych, ilów i mułków z wkładami węgla brunatnego lub glin zwietrzelinowych i rumoszków skalnych. Osady czwartorzędowe wykształcone są głównie w postaci piasków o różnej granulacji, glin zwałowych, utworów piaszczysto-zwirowych i mułowatych.

Na terenie gminy Rzęśnia zalegają gleby różnego pochodzenia i składu mineralnego, wśród których zdecydowanie przeważają gleby bielcowe należące do żytnich kompleksów rolniczej przydatności. Negatywną cechą tych gleb jest słabe lub okresowe uwilgotnienie oraz ich stosunkowo duża kwasowość. Dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

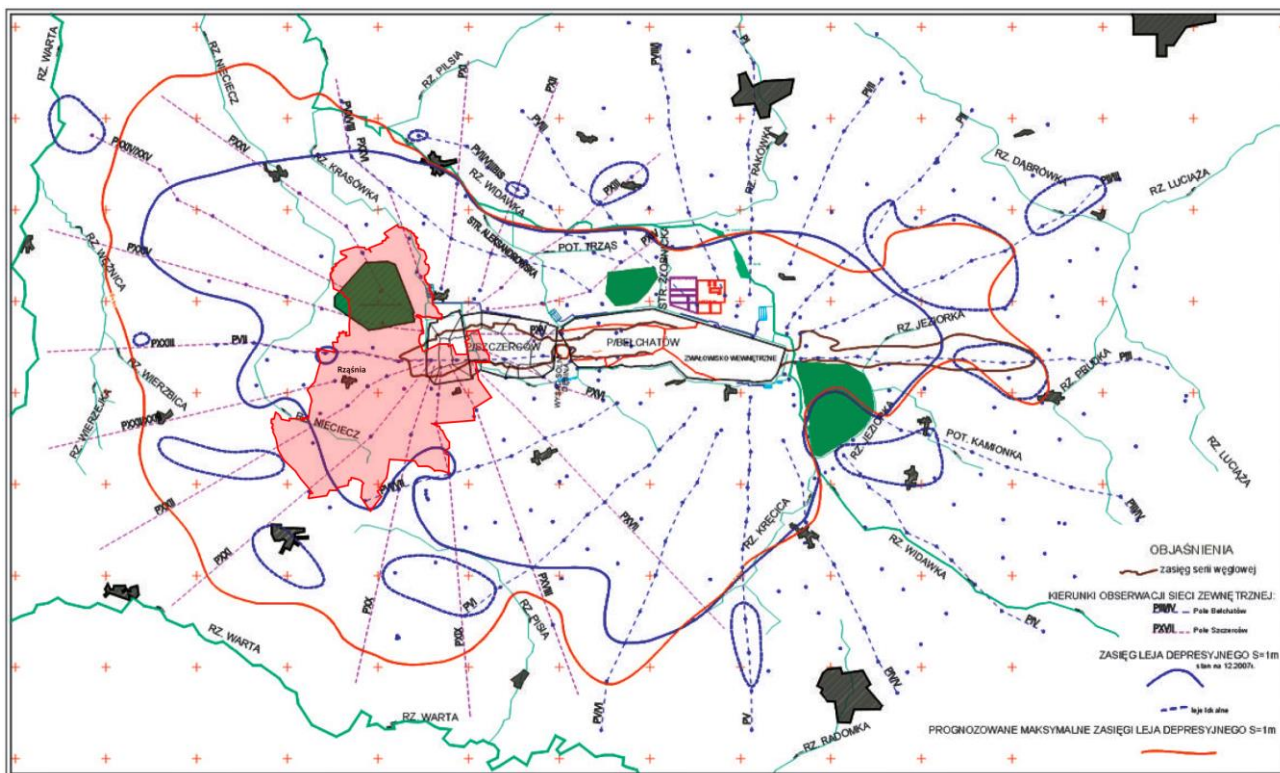
Dotychczasowa eksploatacja węgla brunatnego z Odkrywki Bełchatów, poprzez stałe prowadzenie odwodnienia, spowodowała powstanie leja depresyjnego, a to zakłóciło równowagę stosunków wodnych w glebach. Rozwój leja depresyjnego sukcesywnie obejmował tereny gminy. Według leja depresji $S = 1\text{m}$ na 2008r. praktycznie cała gmina znajduje się w jego zasięgu poza niewielkim skrawkiem w południowo – zachodniej części gminy. Uruchomienie eksploatacji z Pola Szczerców spowoduje dalsze przesuwanie się jego zasięgu w kierunku zachodnim, a na terenie gminy zwiększy się poziom depresji.

Obniżenie poziomu wody gruntowej poza zasięg głównej masy korzeniowej pogarsza warunki życia roślin.

Z badań prowadzonych przez IUNG w Puławach na terenie leja depresji Odkrywki Bełchatów wynika, że na gruntach ornych istotne zmiany zachodzą w glebach kompleksu 9 tj. kompleksu zbożowo pastewnego słabego oraz na gruntach przeważnie zbyt silnie wilgotnych zaliczanych do tzw. kompleksu 14 o typie gospodarki gruntowo – wodnej, które powinny być zamienione na trwałe użytki zielone. Szacuje się, iż na terenie gminy gleb kompleksu 14 jest około 20 ha. Gleby kompleksu 9 mają najczęściej typ gospodarki opadowo – gruntowo – wodny, czasami gruntowo – wodny. Przesuszenie gleb tego kompleksu zawsze prowadzi do zmiany przydatności rolniczej –mogą one przechodzić wtedy do kompleksów zbożowych słabych i bardzo słabych, niekiedy tylko do dobrych.

Gmina Rzęśnia ma ok. 790 ha gleb należących do kompleksu 9, z czego podatnych na przesuszenie jest ok. 310 ha. Ujemne skutki odwodnienia stwierdzono już na ok. 200 ha. Najmniej wrażliwe na drenujące

działanie leja depresji są gleby o drobnoziarnistym składzie mechanicznym /pyły, gliny, łą/, średnio związane i związane.

Rysunek 6 Obecny i przewidywany zasięg leja depresyjnego.

Źródło J. Gasiński, T. Kaczmarek, System obserwacji wód podziemnych w kopalni odkrywkowej węgla brunatnego Belchatów – prace doskonalące jakość systemu, *Wiertnictwo Nafta Gaz*, Tom 25, Zeszyt 2, 2008 (opracowanie własne)

Powietrze

Powietrze atmosferyczne jest jednym z elementów środowiska, w którym przebiegają najważniejsze procesy życiowe organizmów żywych, między innymi procesy asymilacji i oddychania, a także procesy utleniania (spalania). Zawarte w powietrzu substancje oraz związki w ilościach ponadnormatywnych mają szkodliwy wpływ na pozostałe elementy środowiska: glebę, wodę, szatę roślinną, zwierzęta, a także na zdrowie i życie ludzkie. Zanieczyszczenie powietrza jest jednym z najbardziej niebezpiecznych zagrożeń środowiska.

Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy Rząśnia kształtowana jest przez emisję pyłów i gazów. Źródłami zanieczyszczeń zlokalizowanymi na terenie gminy są:

- ✓ emisja punktowa – pochodząca z indywidualnych domowych systemów grzewczych opalanych zazwyczaj paliwami stałymi zwłaszcza węglem kamiennym i miałem, które na terenie gminy Rząśnia są głównym nośnikiem energii cieplnej – zarówno w kotłowniach przydomowych, jak i budynkach użyteczności publicznej. Charakterystyczną cechą indywidualnych palenisk węglowych jest ich niska sprawność oraz niepełny proces spalania powodujący nadmierną i niekontrolowaną emisję zanieczyszczeń. Ponadto niewielka wysokość emitorów powoduje koncentrację zanieczyszczeń w bezpośrednim otoczeniu miejsc przebywania ludzi – tj. w miejscowościach o zwartej zabudowie;

- ✓ emisja nieorganizowana – mająca miejsce w wyniku naturalnych procesów pylenia oraz procesów wypalenia traw i ściernisk;
- ✓ emisja komunikacyjna (liniowa) – przebiegające przez obszar gminy trasy komunikacyjne stanowią liniowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenia powietrza tworzą produkty spalania benzyn, olejów napędowych oraz w znacznie mniejszym stopniu gazu LPG. Do zanieczyszczeń atmosfery pochodzących z komunikacji samochodowej zalicza się również pyły powstające podczas zużywania się nawierzchni jezdni oraz podzespołów pojazdów (opony, klocki hamulcowe), które także mają udział w ogólnym bilansie zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu samochodowego. Wpływ na wielkość emisji z transportu powierzchniowego mają również stan jezdni i stan techniczny pojazdów, rodzaj spalanego paliwa oraz płynność ruchu.

Przez obszar gminy przebiegają:

- droga wojewódzka W 483 relacji Łask-Częstochowa.
- drogi powiatowe relacji:
 - Rzęśnia – Pajęczno,
 - Kiełczygłów – Rzęśnia- Stróża,
 - Rzęśnia – Kol. Chabielice,
 - Biała – Bogumiłowice,
- drogi gminne

Ponadto na jakość powietrza atmosferycznego wpływ mają procesy energetyczne oraz przemysłowe, których źródła znajdują się poza obszarem gminy, ponieważ na jej terenie nie ma dużych zakładów przemysłowych, których działalność wiąże się z emisją pyłów i gazów zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny rocznej jakości powietrza w strefie łódzkiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary substancji na stanowiskach zlokalizowanych w obrębie całej strefy oraz wykorzystano wyniki matematycznego modelowania jakości powietrza. Wartości otrzymane w 2016 r. w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie gminy Rzęśnia, będącej w zasięgu strefy łódzkiej, do niższych klas:

- do klasy A - dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, metali oznaczanych w pyłe PM10 (arsenu, kadmu, niklu, ołowiu);
- do klasy C - ze względu na wynik pyłu PM2,5, pyłu PM10 i benzo(a)pirenu oznaczonego w pyłe PM10. Przekroczenia średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5, pyłu PM10, przekroczeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz ozonu zarejestrowano na terenie całej strefy łódzkiej, do której zalicza się gmina Rzęśnia.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny rocznej przeprowadzonej w 2017 r. dla tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu strefę łódzką, w tym gminę Rzęśnia,

zaliczono do klasy A. Ponadto stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, w wyniku czego dodatkowo nadano strefie klasę D2

Gmina Rzęśnia została zakwalifikowana do strefy łódzkiej, która realizuje następujące programy ochrony powietrza:

- w zakresie pyłu zawieszzonego i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10:
Uchwała nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r.,
- w zakresie ozonu przyziemnego:
Uchwała nr XLIII/797/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 17 grudnia 2013 r.

W 2016 roku został opracowany Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzęśnia, przyjęty uchwałą nr XXI/121/2016 Rady Gminy w Rzęśnia z dnia 2 września 2016 r.

Hałas

O klimacie akustycznym występującym na danym terenie decydują źródła, które to zjawisko wywołują. Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu. Są to:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych i obiektach użyteczności publicznej.

Dopuszczalne wartości natężenia hałasu w środowiska określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112).

Hałas przemysłowy

Największym źródłem emisji hałasu przemysłowego na terenie gminy są obiekty i urządzenia kopalni znajdujące się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska. Wykonane pomiary tła akustycznego w obszarach zewnętrznych Odkrywki Szczerców i zwałowiska wskazują na brak dominujących źródeł hałasu w tych rejonach. Tereny przyległe są na ogół w użytkowaniu rolniczym lub leśnych, a zabudowa ma strukturę wiejską. Poziom hałasu był mierzony na stanowiskach w Zabrzeziu, Stróży, Zielęcinie, Rzęśni, Będkowie, Kolonii Będków, Józefinie, Kodranu, Marcelinie i Kolonii Broszęcin. Znajdował się on w przedziale 26,7-35,1 dB (A) dla pory dziennej. Najwyższe poziomy odnotowano w Stróży i Rzęśni – 35,1 dB(A) oraz Kodranu – 34,6 dB (A) i Broszęcinie – 34 dB (A). Podjęcie eksploatacji wpłynęło na zwiększenie wartości poziomu hałasu, szczególnie na terenach bezpośrednio przyległych. Jego głównymi źródłami są koparki, przenośniki nadkładowej węglowej, stacje napędowe przenośników, zwałowarki, sprzęt pomocniczy.

Podczas eksploatacji złoża skarpy pomiędzy poziomami eksploatacyjnymi ograniczają oddziaływanie hałasowe. Z obszaru zwałowiska zewnętrznego oddziaływanie hałasowe ograniczają:

- w kierunku południowym –specjalnie uformowany wał o wysokości ok. 8m nad danym poziomemzwałowym,
- w kierunku wschodnim –budowanie poziomów zwałowych o wysokości względnej ok. –30m.

Kierunki –północny i zachodni nie są ekranowane. Na kierunku południowym od Odkrywki Szczerców leżą dwie, większe jednostki osadnicze –Stróża i Zielęcin. Od strony zachodniej Odkrywka graniczy ze sporym kompleksem leśnym. W rejonie zwałowiska zewnętrznego najbliższymi obszarami zabudowanymi

są: Kodrań, Broszęcin, Kol. Broszęcin, Będków, Kol. Będków i Marcelin. W miejscowościach tych, w wyniku prowadzenia prac eksploatacyjnych może ulec pogorszeniu klimat akustyczny.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny jest emitowany przez środki transportu drogowego i kolejowego. Emisja hałasu jest głównie uzależniona od nasilenia ruchu.

Gmina Rząśnia leży z dala od głównych szlaków komunikacyjnych. W jej granicach znajduje się jedynie niewielki odcinek drogi wojewódzkiej nr 483 relacji Łask – Szczerców - Częstochowa. jest to nowy przebieg drogi. Z uwagi na budowę wyrobiska został on przełożony poza jego zachodnią granicę.

Pozostałe ważniejsze drogi to drogi. Są to:

- droga nr 2311E relacji Widawa – Wola Wiązowa – Kielczygłów – Studzianna – Rząśnia – Stróża,
- droga nr 3500E relacji Pajęczno – Chabielice,
- droga nr 3507E relacji Biała – Bogumiłowice – Piekary.

Projektowana jest budowa kolejnej drogi powiatowej relacji Rząśnia – Sulmierzyce oraz przełożenie drogi powiatowej klasy relacji Częstochowa – Chorzew – Siemkowice.

Głównym elementem hałasotwórczym jest droga wojewódzka z uwagi na duże nasilenie ruchu. Ruch ten w 1995 roku kiedy kształtował się na wysokości 1700 pojazdów na dobę wykazywał stałą tendencję wzrostową. Jednak w roku 2000 wynosił tylko 1325 pojazdów na dobę, zaś w 2005 roku 1441. Różnica pomiędzy 2000, a 2005 rokiem wyniła 116 pojazdów na dobę. Jest to stosunkowo niewielki przyrost. Należy przypuszczać, że ta tendencja utrzyma się.

Hałas komunalny

Hałas ten występujący w budynkach mieszkalnych i komunalnych nie odgrywa znaczącej roli.

Gospodarka odpadami

Prowadzenie i aktualizacja bazy danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń na ich wytwarzanie i gospodarowanie należy do obowiązków marszałka województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

Aktualny akt prawny stanowiący Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rząśnia stanowi XX/113/2016 Rady Gminy Rząśnia, z dnia 7 lipca 2016r. w sprawie przyjęcia "Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rząśnia" . (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 12 grudnia 2016 r. poz. 5486)

Odpady z terenu gminy będą gromadzone na przejściowym składowisku odpadów w miejscowości Rząśnia, z którego wywożone były na składowisku odpadów są na nowoczesne składowisko odpadów komunalnych w Dylowie „A”. Aktualnie składowisko w Rząśni jest nieczynne. Teren ten przeznaczony jest pod przejściowe składowanie i sortowanie odpadów. Odbiorem stałych odpadów komunalnych z terenu gminy zajmują się EKO-REGION.

Na terenie gminy Rzęśnia obowiązuje Uchwała nr XX/117/2016 Rada Gminy Rzęśnia w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 12 grudnia 2016 r. poz. 5487), która określa m.in.:

- rodzaje i ilość odbieranych odpadów komunalnych,
- częstotliwość odbierania odpadów komunalnych,
- sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina Rzęśnia świadczy usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Odpady komunalne na terenie gminy Rzęśnia odbierane są głównie w systemie pojemnikowo-workowym bezpośrednio od właścicieli nieruchomości. W ramach systemu gospodarowania odpadami wszystkich mieszkańców wyposażono w pojemniki/czarne worki do zbierania odpadów komunalnych na odpady zmieszane oraz worki do segregowania odpadów (zielony na szkło, niebieski na papier i tekturę, żółty na tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metal, brązowy na odpady biodegradowalne, szary na popiół). Dodatkowo istnieje możliwość zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w bezbarwnych workach odpowiednio opisanych.

W tabeli 1 zestawiono ilości odpadów komunalnych wytworzonych i odebranych w 2016 r. na terenie gminy Rzęśnia.

Tabela 1 Ilość odpadów komunalnych odebranych w 2016 r. z terenu gminy Rzęśnia

Rodzaj odpadów	Kod odpadu	Masa odpadów [Mg]
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	566,6720
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	162,7340
Opakowania ze szkła	15 01 07	44,06
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	19,76
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	26,06
Zużyte opony	16 01 03	11,88
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	40,00
Opady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	11,54
Łącznie odpady segregowane		819,286
RAZEM		882,706

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rzęśnia za 2017 rok

W gminie Rzęśnia jest zorganizowany Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który mieści się w Rzęśni (Nr 78 B) w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków.;

Przyjmowanie odpadów w PSZOKu odbywa od poniedziałku do soboty z wyłączeniem dni ustawowo wolnych w godzinach według Harmonogramu odbioru odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości mogą bezpłatnie przekazywać do PSZOK:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- tekstylia, w tym ubrania,
- odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z drobnych prac remontowo-budowlanych,
- przeterminowane chemikalia i opakowania po chemikaliach,

- szkło i odpady opakowaniowe ze szkła,
- tworzywa sztuczne,
- metal itp.

Zbiórka przeterminowanych leków prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Rząśni. ul. Waryńskiego 6 oraz w punkcie aptecznym przy ul. Nowej 2 w Rząśni, gdzie znajdują się specjalne pojemniki.

Zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest prowadzona w PSZOKu.

Na terenie gminy Rząśnia odbywa się również dwa razy w roku w miesiącu maju objazdowa zbiórka z posesji odpadów wielkogabarytowych i elektrośmieci.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. W myśl art. 9l ust. 2, w przypadku wystąpienia awarii regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub w innych przypadkach uniemożliwiających przyjmowanie zmieszanych odpadów komunalnych lub odpadów zielonych odpady te przekazuje się do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi tego regionu.

Na terenie gminy Rząśnia nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady odbierane i zagospodarowywane są przez firmę "EKO-REGION" sp. z o.o. z/s w Belchatowie, która przekazuje je do RIPOK Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Dylowie A gm. Pajęczno, który zgodnie z Planem gospodarki odpadami województwa łódzkiego na lata 2016–2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028 przyjętym Uchwałą Nr XL/502/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 20 czerwca 2017 r. jest w Regionie II Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).

Zapisy art. 3 ust. 2 pkt. 7 Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakładają na gminy obowiązek osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Na terenie gminy Rząśnia osiągnięto następujące poziomy:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - $T_r=22,83\%$

Poziom został osiągnięty: wg Rozporządzenia Ministra Środowiska (Dz.U. 2012 poz. 676) dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. w 2017 r. wynosić powinien 45% (P_r), dla gminy Rząśnia T_r wyniósł 22,83%.

Jeżeli $T_r < P_r$, to poziom został osiągnięty ($22,83 < 45\%$).

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - $P_{pmts}=22,32\%$

Poziom został osiągnięty: wg Rozporządzenia Ministra Środowiska (Dz.U. 2016 poz. 2167) obowiązkowy do osiągnięcia przez gminy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła powinien wynosić w 2017 r. 18%, dla gminy Rząśnia wyniósł 22,32 %.

- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - $P_{br}=100\%$

Poziom został osiągnięty: wg Rozporządzenia Ministra Środowiska (Dz.U. 2016 poz. 2167) obowiązkowy do osiągnięcia przez gminy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych powinien wynosić w 2016 r. 42%, dla gminy Rzęśnia wyniósł 100 %,

Gmina Rzęśnia nie posiada aktualnego Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest.

Wpływ działań planowanych w POŚ na środowisko

Degradacja środowiska życia człowieka stanowi jeden z najważniejszych, jeśli nie najważniejszy problem współczesnego świata. Pogorszenie jakości środowiska, prowadzące do ograniczenia jego użyteczności, staje się problemem wielu obszarów. Aby ograniczyć zmiany stanu środowiska, zachodzące pod wpływem czynników antropogenicznych, należy w sposób właściwy prowadzić proces transformacji gospodarki w danym regionie uwzględniając ochronę istniejącego systemu ekologicznego oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiskowych to istotny warunek dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, będącego jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa i województwa.

Działania zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska będą miały istotny i różnicowany wpływ na stan środowiska i możliwości ochrony jego walorów przyrodniczych. Całkowite bądź częściowe odstępianie od realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie może skutkować wystąpieniem szeregu niekorzystnych zjawisk w większości komponentów środowiska i pogorszeniem się stanu środowiska przyrodniczego jako całości.

Brak dokumentu, który kompleksowo określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie Rzęśnia oraz formułuje kierunki i rodzaje działań w aspekcie rozwoju zrównoważonego będzie negatywnie wpływać na stan środowiska poprzez:

- utrzymanie się na stałym poziomie lub wzrost emisji pochodzącej z instalacji
- utrzymanie się na stałym poziomie lub wzrost zużycia surowców i energii w związku z eksploatacją instalacji w technikach tradycyjnych,
- utrwalanie postaw społecznych pozostających w sprzeczności z szeroko rozumianą ochroną środowiska (brak poszanowania dóbr materialnych, przestrzeni oraz zasobów środowiska),
- dalszym uszczuplaniu terenów zielonych niezbędnych do ograniczenia podstawowych problemów gminy (emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałasu),
- utrudnienie dostępu do podstawowych usług publicznych,
- emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego z nieefektywnego systemu powiązań infrastrukturalnych,
- emisji zanieczyszczeń do środowiska intensyfikowaną przez obecnie funkcjonującą infrastrukturę transportową, nie posiadającą często odpowiednich rozwiązań technicznych chroniących środowisko,
- utrzymywaniem się lub wzrostem poziomu hałasu w gminie,
- nieprawidłowego zagospodarowywania odpadów, szczególnie z sektora komunalnego,

- degradacji gleb i zasobów wodnych w wyniku niewłaściwie zorganizowanej i prowadzonej gospodarki rolnej,

zatem w konsekwencji może się to wiązać z:

- zanieczyszczeniami zasobów wodnych w związku ze wzrostem wytwarzania ścieków i ich niewłaściwym odprowadzaniem,
- zmniejszaniem się zasobów wodnych,
- postępującą degradacją gleb,
- degradacją walorów krajobrazowych,
- hałasem komunikacyjnym,
- pogorszeniem jakości życia mieszkańców.

Dobry stan środowiska stymulował będzie wzrost dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego, zachęci do inwestowania i osiedlania się. Natomiast postępująca degradacja może stanowić poważną barierę rozwoju regionu i uniemożliwić osiągnięcie założonych celów.

Jednak realizacja konkretnych działań naprawczych lub budowa nowych instalacji może przejściowo negatywnie oddziaływać na otoczenie. Z tego też względu należy zwrócić szczególną uwagę na procesy projektowania inwestycji, wybór technologii i przeprowadzenie bardzo dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanej budowy. W trakcie projektowania inwestycji należy rozważyć różne warianty wykonania tej inwestycji, w tym warianty technologiczne i wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływał na środowisko. Ponadto bardzo ważny będzie poziom merytoryczny wydawanych pozwoleń zintegrowanych, a na etapie eksploatacji właściwa kontrola i określony poziom systemów monitorowania i ich pracy.

Należy przy tym zadbać, aby na etapie budowy nowych instalacji podjąć takie działania i środki, które spowodują, że realizowany projekt w jak najmniejszym stopniu będzie oddziaływał na środowisko, a tym samym zdrowie ludzi.

Wymienione argumenty jednoznacznie przemawiają za realizacją utworzonego Programu Ochrony Środowiska Gminy Rząśnia. Brak realizacji założeń POŚ jest sprzeczny z zapisami Polityki Ekologicznej Państwa.

5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Inwestycje potencjalnie znacząco wpływające na środowisko zlokalizowane są w różnych punktach gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nie objętych, również zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne (rozdział 4).

Natomiast ewentualne znaczące negatywne oddziaływania na środowisko związane są z rozbudową i budową: kanalizacji, oczyszczalni ścieków. Prace te obejmowałyby rejon terenów zabudowanych.

6. Identyfikacja, analiza i ocena oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz cele przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i ich otulin.

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Jako nadrzędną zasadę obowiązującą w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r. przyjęto zrównoważony rozwój, przez co należy rozumieć taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnych jak i przyszłych pokoleń.

Aktualny stan środowiska i przewidywane jego zmiany w aspekcie planowanego rozwoju gospodarczego i przestrzennego wymuszają konieczność realizacji przedsięwzięć proekologicznych. Bardzo ważnym problemem jest dokonanie obiektywnego wyboru priorytetów realizacyjnych poprzez ustalenie znaczenia i konieczności rozwiązania problemów. Wyboru dokonano przyjmując:

- zgodność z Polityką Ekologiczną Państwa,
- zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski w zakresie ochrony środowiska,
- zgodność z celami zawartymi w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko,
- zgodność z Programem Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024,
- jednoczesne osiągnięcie poprawy stanu w kilku komponentach środowiska.

W związku z powyższym na terenie gminy Rzęśnia wskazano wiele priorytetów ekologicznych. Są to zadania dla Gminy, które realizowane będą w kilku dziedzinach m.in.:

- ochrona przyrody i krajobrazu,
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona powierzchni ziemi,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- ochrona powietrza atmosferycznego,
- jakość wód i gospodarka wodnościekowa,
- ochrona przed hałasem,
- edukacja ekologiczna,
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Realizacja priorytetów ekologicznych nie przyczyni się do negatywnego wpływu na wyżej opisywane przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i ich otulin.

Na terenie Gminy przewiduje się dodatkowo następujące zadania. Ich wpływ na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz cele przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i ich otulin określono następująco:

Wyjaśnienia symboli:

+ dodatni

- ujemny

0 neutralny

Zadanie	Przyroda i obszary chronione	Krajobraz
Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Biała o wydajności ok. 400 m ³ /d	+	0/+
Budowa sieci kanalizacyjno – sanitarnej wraz z przykanalikami i tłoczniami do części miejscowości Biała, Rekle, Gawłów i Suchowola o łącznej długości ok. 25 km.	+	0
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rząśnia na długości ok. 3 km.	+	0
Budowa ścieżek rowerowych	0	+
Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w Rząśni – Urząd Gminy w Rząśni	0	0
Zagospodarowanie terenu i remont budynku komunalnego w Stróży – poprawa infrastruktury społecznej	0	0
Budowa wiaty wraz z budynkiem gospodarczym dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rząśni	0	0
Dotacja celowe na wymianę źródeł ciepła (gaz, olej, pellet)	+	0
Termomodernizacja części budynku gimnazjum oraz hali sportowej w Rząśni	+	+
Kolektory słoneczne / fotowoltaika	+	0
Budowa budynku ośrodka zdrowia w technologii energooszczędnej lub pasywnej	+	+
Termomodernizacja i przebudowa budynku komunalnego w Rząśni	+	+
Rozwój systemu elektromobilności	+	+
Zagospodarowanie wraz z przebudową oświetlenia energooszczędności	+	+

Realizacja w/w zadań na terenie Gminy Rząśnia nie wpłynie negatywnie na obszary chronione.

Analiza oddziaływań przewidywanych przez POŚ dla Gminy Rzaśnia zapisów na przedmioty, cele ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisu art. 33 Ustawy o ochronie przyrody.

Art. 33 Ustawy o ochronie przyrody mówi o tym iż zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Z obiektów objętych ochroną prawną na terenie gminy znajduje się 5 pomników przyrody. Są to:

- szpaler drzew: 12 lip szerokolistnych, i jesion wyniosły w parku Stróży,
- grupa drzew: lipa drobnolistna i jesion wyniosły w parku w Białej (utworzone Zarządzeniem Wojewody Piotrkowskiego nr 45/87, z dnia.15.12.1987 roku (Dz. Urz. W. P. Nr 17, poz. 177 z 30.12.1987 r).
- grupa drzew: 2 lipy drobnolistne, jesion wyniosły, kasztanowiec zwyczajny przy kościele w Stróży (utworzony Rozporządzeniem Wojewody Piotrkowskiego nr 4/86 z dnia 04.11.1996 r (Dz. Urz. W. P. nr 21, poz. 75 z dnia 08.11.1996)),
- grupa drzew: 25 wiązów szypułkowych, na cmentarzu w Rzaśni,
- grupa drzew: 11 wiązów szypułkowych wokół kościoła w Rzaśni,

Utworzone Uchwałą nr XXXIII/3/06 rady Gminy Rzaśnia z dnia 20.02.2006 (Dz. U. W. Ł., nr 87, poz. 731 z dnia 17.03.2006 r.)

Analizując wpływ projektowanego dokumentu stwierdza się iż:

Przestrzeganie Prawa Ochrony Środowiska, Ochrony Przyrody, Ustawy o udzielaniu informacji o ochronie Środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, branie pod uwagę zapisów zawartych w dokumentach strategicznych dla ochrony środowiska na terenie gminy, województwa, kraju, oraz zapisy prawa europejskiego powoduje iż dokument POŚ nie generuje negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 ich integralność przedmioty i cele ochronne.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa do najistotniejszych zagrożeń ochrony środowiska (szczególnie dotyczących obszarów objętych ochroną) w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego należą:

- pomijanie wymagań ochrony przyrody lub niedostateczne ich uwzględnianie w strategiach rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki i w planach rozwoju regionalnego i lokalnego,
- realizacja inwestycji (punktowych i liniowych) bez uwzględniania potrzeb ochrony siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt,
- brak właściwego egzekwowania przepisów ochrony przyrody,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych,

- wspieranie takich kierunków rozwoju rolnictwa, które negatywnie oddziałują na poziom różnorodności gatunkowej i krajobrazowej.

Najważniejsze problemy gminy Rzęśnia w zakresie ochrony środowiska to:

- stan wód powierzchniowych (rz. Nieciecz i Krasówka) jest złej jakości,
- przekroczenia w powietrzu atmosferycznym wartości dopuszczalnych benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pyłu PM2,5 i PM10,
- niepełne skanalizowanie gminy,
- nadmierne i nieprawidłowo prowadzone nawożenie pól, grożące degradacją gleb,
- odwodnienie gleb wskutek wytworzenia leja depresyjnego,
- liczne przestarzałe źródła emisji punktowej – znaczna przewaga pieców opalanych nie ekologicznymi paliwami stałymi – głównie węglem kamiennym

Program Ochrony Środowiska szczegółowo identyfikuje problemy w zakresie ochrony środowiska:

Powierzchnia ziemi

Główne zagrożenie stanowią zanieczyszczenia gleb wzdłuż dróg, szlaków komunikacyjnych. Istotne są tutaj działania prewencyjne projektowane w ramach oceny oddziaływania na środowisko, udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego, jak również emisją zanieczyszczeń przemysłowych oraz stosowaniem nawozów mineralnych.

Budowa geologiczna

Na terenie gminy występują i są eksploatowane kopaliny użyteczne, reprezentowane przez następujące grupy surowców: węgiel brunatny z Odkrywki Szczerców, surowce okrucowe (piaski wydumowe, piaski i żwiry akumulacji lodowcowej), surowce ilaste (gлина zwałowa) oraz torfy.

Trzeciorzędowe węgle brunatne występujące w złożu pola „Szczerców”, których eksploatacja na terenie gminy została rozpoczęta, niosą z sobą ogromny potencjał zasobowy. Odkrywkowa eksploatacja węgla związana jest bowiem z przemieszczaniem bardzo dużych ilości nadkładu, a także z odsłanianiem (w zboczach wyrobiska oraz pod węglem) skał i osadów. Nadkład oraz odsłanianie osady i skały są po części surowcami o szerokich zastosowaniach gospodarczych. Głównymi surowcami towarzyszącymi są kruszywa budowlane, iły oraz kreda jeziorna, a także torfy. Z przeprowadzonej analizy i oceny przydatności zasobów surowcowych nadkładu wynika że:

- sady piaszczysto-żwirowe mogą być stosowane jako kruszywo do celów budowlanych oraz jako piaski podsadzkowe,
- iły trzeciorzędowe są najbardziej przydatne dla ceramiki budowlanej i produkcji glinoporytu, udokumentowane zasoby iłów w kat. C2 wynoszą ok. 10 mln m³,
- wapienie występujące w nakładzie mogą być wykorzystane do produkcji kruszyw,
- kreda jeziorna, której zasoby oszacowano na 20,9 mln ton nie w pełni może być wyeksploatowana. Tylko ok. 7 mln ton ulokowane jest w granicach projektowanej odkrywki i ta wielkość będzie podlegała eksploatacji. Pozostałe zasoby pozostaną w skarpach stałych odkrywki lub leżą poniżej projektowanego dna wyrobiska,

torfy, których w granicach O/Szczerców rozpoznano 5 złóż, każde z nich posiada dokumentację geologiczną. Szacuje się, iż zasoby torfu wynoszą ok. 290 tys. m³, w wyniku oddziaływania odwodnienia pogorszyła się jakość tych zasobów.

Surowce te stanowią bazę do kreowania na terenie gminy funkcji przemysłowych wykorzystujących te surowce.

Powietrze atmosferyczne i klimat

Jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są lokalne kotłownie oraz ogrzewanie piecowe, które rozwiązują zasadniczo zaopatrzenie w ciepło mieszkańców. Wykorzystywanie w trakcie spalania paliwa stałego stanowi niewątpliwie źródło emisji substancji szkodliwych dla środowiska naturalnego i człowieka. Poważnym źródłem przyczyniającym się do pogorszenia jakości powietrza są także drogi (krajowa, wojewódzka oraz powiatowe) o coraz większym natężeniu ruchu, a tym samym dużym stężeniu spalin.

Na terenie gminy Rząśnia nie ma punktów pomiarowo-kontrolnych, w związku z czym nie prowadzi się badań stanu powietrza atmosferycznego, a to z kolei uniemożliwia szczegółowe określenie stopnia zanieczyszczenia atmosfery na terenie gminy.

Wody

Według podziału hydrogeologicznego Polski gmina Rząśnia znajduje się w obrębie makroregionu centralnego, regionu śląsko –krakowskiego, subregionu jurajskiego, rejonu kaliskiego. Występowanie wód w tym rejonie jest związane z utworami czwartorzędu, trzeciorzędu oraz jury górnej, przy czym gospodarczo wykorzystywane są przede wszystkim dwa piętra wodonośne (czwartorzędowe i jurajskie). Trzeciorzędowe piętro ze względu na małą miąższość i zasobność nie ma praktycznie znaczenia użytkowego.

Obszar całej gminy Rząśnia znajduje się w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 326 (J3) Częstochowa (E). Jest to zbiornik szczelinowo –krasowy związany z utworami jury górnej, którego głębokość na terenie gminy dochodzi do 120 m.

Teren gminy w całości należy do zlewni rzeki Widawki. Szkielet systemu rzecznoego tworzą rzeka Nieciecz i Krasowa wraz ze swoimi dopływami. Obydwie rzeki są lewobrzeżnymi dopływami Widawki IV – go rzędu. dział wodny pomiędzy zlewniami obu rzek przebiega pasmem wzniesień. Dział ten o ogólnym kierunku północ – południe przechodzi bliżej zachodniej granicy gminy. W związku z powyższym większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy.

Na terenie gminy brak jest dużych zbiorników wodnych. Największy kompleks zbiorników w postaci stawów rybnych, o pow. 13 ha znajduje się na terenie miejscowości Stróża. Pozostałe akwenty to niewielkie stawy i oczka wodne.

Na terenie gminy brak jest punktów pomiarowych czystości wód. W roku 2016 wody Niecieczy badane były w ppk. Widawa. Wody zakwalifikowano do III kl czystości czyli zadawalającej jakości. Wody Krasówki badane były w ppk Korabiew w roku 2016 zaliczono do III kl. czyli wód zadawalającej jakości.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych pozwala wskazać te, na których realizowane są założenia Ramowej Dyrektywy Wodnej, czyli charakteryzują się zarówno, co najmniej dobrym stanem/potencjałem ekologicznym oraz dobrym stanem chemicznym. Według danych za rok 2008 /Raport WIOŚ/ zarówno Krasowa jak i Nieciecz charakteryzowały się bardzo dobrym i dobrym stanem/potencjałem

ekologicznym .Lewostronny dopływ Widawki - Nieciecz jest obciążony ściekami z gminnych oczyszczalni w Widawie, Rząśni i Ruścu oraz ściekami z przetwórstwa mięsnego.

Wody podziemne na terenie gminy wykazały dobry stan.

Dotychczasowa eksploatacja węgla brunatnego z Odkrywki Bełchatów, poprzez stałe prowadzenie odwodnienia, spowodowała powstanie leja depresyjnego, a to zakłóciło równowagę stosunków wodnych w glebach. Rozwój leja depresyjnego sukcesywnie obejmował tereny gminy. Według leja depresji $S = 1\text{m}$ na 2008r. praktycznie cała gmina znajduje się w jego zasięgu poza niewielkim skrawkiem w południowo – zachodniej części gminy.

Zasadniczym problemem obserwowanym w stanie jakości wód powierzchniowych gminy Rząśnia jest zła jakość wód w rzekach.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych pozwala wskazać te, na których realizowane są założenia Ramowej Dyrektywy Wodnej, czyli charakteryzują się zarówno, co najmniej dobrym stanem/potencjałem ekologicznym oraz dobrym stanem chemicznym. Według danych za rok 2008 /Raport WIOŚ/ zarówno Krasowa jak i Nieciecz charakteryzowały się bardzo dobrym i dobrym stanem/potencjałem ekologicznym .Lewostronny dopływ Widawki - Nieciecz jest obciążony ściekami z gminnych oczyszczalni w Widawie, Rząśni i Ruścu oraz ściekami z przetwórstwa mięsnego.

Ponadto poważnym zagrożeniem dla wód, obok nieuregulowanej gospodarki wodno-ściekowej, są spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, w tym niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nadmiernych dawek nawozów i środków ochrony roślin.

Ochrona przyrody

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Klimat akustyczny

Największym źródłem emisji hałasu przemysłowego na terenie gminy są obiekty i urządzenia kopalni znajdujące się w strefie przylegającej do wyrobiska i zwałowiska. Wykonane pomiary tła akustycznego w obszarach zewnętrznych Odkrywki Szczerców i zwałowiska wskazują na brak dominujących źródeł hałasu w tych rejonach. Tereny przyległe są na ogół w użytkowaniu rolniczym lub leśnych, a zabudowa ma strukturę wiejską. Poziom hałasu był mierzony na stanowiskach w Zabrzeziu, Stróży, Zielęcinie, Rząśni, Będkowie, Kolonii Będków, Józefinie, Kodranii, Marcelinie i Kolonii Broszęcin. Znajdował się on w przedziale 26,7-35,1 dB (A) dla pory dziennej. Najwyższe poziomy odnotowano w Stróży i Rząśni – 35,1 dB(A) oraz Kodranii – 34,6 dB (A) i Broszęcinie – 34 dB (A). Podjęcie eksploatacji wpłynęło na zwiększenie wartości poziomu hałasu, szczególnie na terenach bezpośrednio przyległych. Jego głównymi źródłami są koparki, przenośniki nadkładowe węglowe, stacje napędowe przenośników, zwałowarki, sprzęt pomocniczy.

Gmina Rząśnia leży z dala od głównych szlaków komunikacyjnych. W jej granicach znajduje się jedynie niewielki odcinek drogi wojewódzkiej nr 483 relacji Łask – Szczerców - Częstochowa. jest to nowy przebieg drogi. Z uwagi na budowę wyrobiska został on przełożony poza jego zachodnią granicę.

7. Identyfikacja, analiza o ocena oddziaływań generowanych zapisami dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Zgodnie z art. 56 i 58 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2268) Prawo wodne:

- Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego.
- Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Zgodnie z art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2268) Prawo wodne:

- Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:
 - ✓ zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
 - ✓ zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
 - ✓ ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe płynące i stojące mają duże znaczenie jako źródła zaopatrzenia rolnictwa i ludności w wodę użytkową. Są one również wykorzystywane do celów rekreacyjnych. Wody powierzchniowe są szczególnie wrażliwe na zanieczyszczenia antropogeniczne. Może być ono powodowane działalnością rolniczą, osadnictwem oraz przez przemysł. Również czynniki atmosferyczne jak na przykład gwałtowne roztopy, burze stwarzają zagrożenia dla ich jakości. Dlatego istotne jest systematyczne śledzenie zmian jakości wód powierzchniowych w powiązaniu ze stwierdzonymi lub potencjalnymi źródłami zanieczyszczeń.

W dłuższej perspektywie czasowej takie działania powinny skutkować zapobieganiem ewentualnym ujemnym skutkom działalności człowieka.

Na terenie gminy brak jest punktów pomiarowych czystości wód. W roku 2016 wody Niecieczy badane były w ppk. Widawa. Wody zakwalifikowano do III kl czystości czyli zadawalającej jakości. Wody Krasówki badane były w ppk Korabiew w roku 2016 zaliczono do III kl. czyli wód zadawalającej jakości.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych pozwala wskazać te, na których realizowane są założenia Ramowej Dyrektywy Wodnej, czyli charakteryzują się zarówno, co najmniej dobrym stanem/potencjałem ekologicznym oraz dobrym stanem chemicznym. Według danych za rok 2008 /Raport WIOŚ/

zarówno Krasowa jak i Nieciecz charakteryzowały się bardzo dobrym i dobrym stanem/potencjałem ekologicznym. Lewostronny dopływ Widawki - Nieciecz jest obciążony ściekami z gminnych oczyszczalni w Widawie, Rząśni i Ruścu oraz ściekami z przetwórstwa mięsnego.

Tabela 2 Ocena JCW Nieciecz w 2016 r.

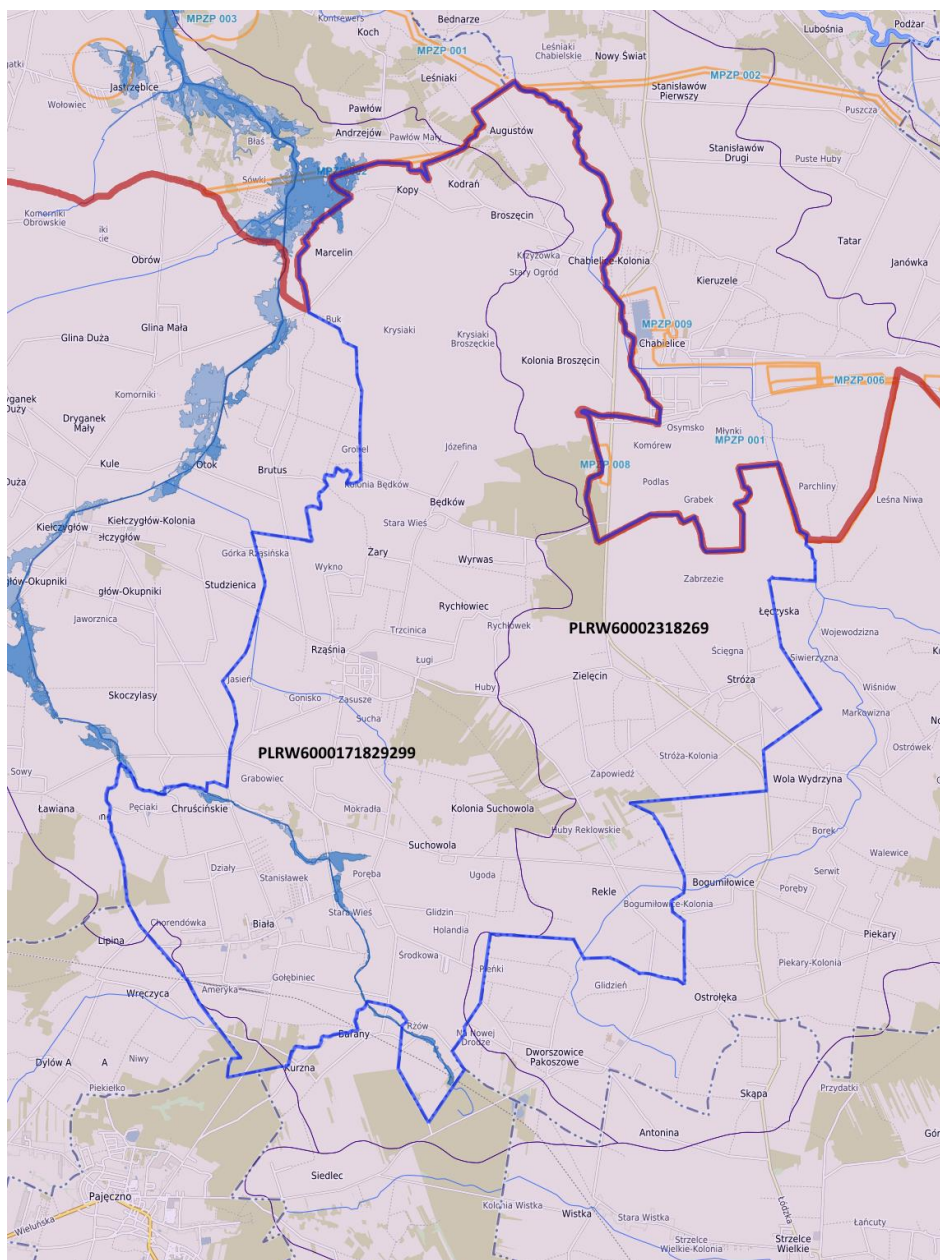
Nazwa ocenianej jcw	Nieciecz
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Nieciecz - Widawa
Klasa elementów biologicznych	II
Klasa elementów hydromorfologicznych	II
Klasa elementów fizykochemicznych	II
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY	b.d.
Czy występuje w obszarze chronionym	NIE
Czy we wszystkich ppk MOC stwierdzono spełnienie wymagań dodatkowych?	b.d.
STAN	ZŁY

Źródło: http://www.wios.lodz.pl/Stan_jakosci_wod_powierzchniowych_w_latach_2011-2016,306

Tabela 3 Ocena JCW Krasówka 2016 r.

Nazwa ocenianej jcw	Krasówka
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Krasówka - Korabiew
Klasa elementów biologicznych	II
Klasa elementów hydromorfologicznych	II
Klasa elementów fizykochemicznych	II
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	b.d.
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY	b.d.
Czy występuje w obszarze chronionym	TAK
Czy we wszystkich ppk MOC stwierdzono spełnienie wymagań dodatkowych?	TAK
STAN	ZŁY

Źródło: http://www.wios.lodz.pl/Stan_jakosci_wod_powierzchniowych_w_latach_2011-2016,306

Mapa 7. Mapa JCW powierzchniowych gminy Rząśnia

Źródło: Geoportal Otwartych Danych Przestrzennych(<https://polska.e-mapa.net/>)

Wody Podziemne

Na terenie Gminy Rząśnia występuje jeden użytkowy poziom wodonośny. Zachodnio - południowa oraz północna część gminy Rząśnia znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 Częstochowa (wydzielony jest w utworach jury górnej).

Odwadnianie kopalni powoduje obniżenie zwierciadła wód podziemnych w poziomie mezozoicznym, zmianę kierunku przepływu wód podziemnych oraz zmniejszenie drenażu wód przez rzeki Widawkę oraz Wartę. Wzrasta natomiast wielkość przesiąkania pionowego wód z poziomu czwartorzędowego do poziomu trzeciorzędowo-mezozoicznego, a zwiększony odpływ podziemny z obszaru zbiorników zasila w znacznej części system odwadniania Pola Bełchatów i Pola Szczerców

Największe zagrożenie stanowią ścieki odprowadzane bezpośrednio do wód lub do gruntu w miejscowościach posiadających wodociąg, jak też wylewanie z opróżnianych szamb. Rozwiązanie tego problemu będzie możliwe poprzez rozbudowę zbiorczych systemów kanalizacji oraz rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków. Przyczyni się to do poprawy stanu sanitarnego w poszczególnych miejscowościach oraz ochrony zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Jest to niezmiernie ważne, w przypadku wykorzystywania wód podziemnych do celów zaopatrzenia ludności.

Problemem również na terenie Gminy jest występowanie leja depresyjnego w związku z eksploatacją górniczą odkrywki Szczerców i Belchatów.

Inwestycje w zakresie modernizacji sieci wodociągowej przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej, zapobiegania stratom wody oraz do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia ustala szereg działań w celu ochrony wód na terenie gminy, m.in.: bieżące utrzymanie drożności koryt rzek, rozbudowa kanalizacji sanitarnej, budowa oczyszczalni przydomowych, likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów, właściwe nawożenie gleb za pomocą płynnych nawozów naturalnych i inne.

W czasie realizacji inwestycji należy liczyć się z naruszeniem powierzchniowego kompleksu warstw, co może ułatwić ewentualną infiltrację wód i zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Zachowanie szczególnej ostrożności w trakcie wykonywania prac budowlanych całkowicie wyeliminuje ewentualne zagrożenie zanieczyszczeniem wód i gruntu. Przy właściwie zaprojektowanych zabezpieczeniach zagrożenia bezpośrednie dla wód podziemnych poziomów użytkowych będą zminimalizowane. Generalnie realizacja tych zadań i inwestycji przyniesie jednak pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych.

Zaniechanie realizacji działań przewidzianych do realizacji w POŚ może przyczynić się do nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jcw poprzez pogorszenie stanu jakości wód w rzekach na terenie gminy, a w konsekwencji w przyszłości na pogorszenie jakości wód podziemnych.

8. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia przedmiotowego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Do ustalenia celów „Programu Ochrony Środowiska”, prócz określonych w jego części diagnostycznej problemów środowiskowych i priorytetów ekologicznych posłużyły uzupełniające się nawzajem dokumenty polityki krajowej.

Polityka Ekologiczna Państwa zakłada, iż zasadą nadrzędną powinna być zasada zrównoważonego rozwoju, którą należy stosować wraz z zasadami pomocniczymi i konkretyzującymi.

Zakres działań ww. dokumentu dotyczy m.in. zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej oraz harmonizacji rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych.

Dokumentem wykorzystanym w Programie jest Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024. Określa on cele ochrony środowiska wynikające z założeń Polityki ekologicznej Państwa. Priorytety ekologiczne obejmują następujące obszary działań:

- Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)
 - ✓ OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- Zagrożenia hałasem (ZH)
 - ✓ ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim
- Pola elektromagnetyczne (PEM)
 - ✓ PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Gospodarowanie wodami (GW)
 - ✓ GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych
 - ✓ GW.II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą
- Gospodarka wodno-ściekowa (GWŚ)
 - ✓ GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
- Zasoby geologiczne (ZG)
 - ✓ ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi
- Gleby (GL)
 - ✓ GL.I. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)
 - ✓ GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego
- Zasoby przyrodnicze (ZP)
 - ✓ ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej
 - ✓ ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zagrożenie poważnymi awariami (PAP)
 - ✓ PAP.I. Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Uwzględniając zadania i działania ekologiczne zawarte w dokumentach strategicznych, przy osiągnięciu powyższych celów w gminie Rzęśnia służyć będzie realizacja następujących priorytetów:

Tabela 5. Priorytety POŚ dla gminy Rząśnia na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2026 r.

Obszar działania	Priorytety	Opis działań
Ochrona i poprawa stanu środowiska	<p>Priorytet 1 Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Działanie: Gospodarka zasobami wodnymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy dostępu do dobrej jakości wody do picia, • Rozbudowa i modernizacja magistrali wodociągowych i sieci wodociągowej, • Racjonalne gospodarowanie wodą, w tym zmniejszenie wodochłonności produkcji i wyeliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych, • Użytkowanie terenu w obrębie stref ochronnych ujęć wody zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami prawa, <p>Działanie: Uporządkowanie gospodarki ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej • Bieżące remonty istniejącej sieci kanalizacyjnej • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków • Wprowadzenie systemu ewidencji zbiorników bezodpływowych <p>Działanie: Poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bieżące remonty stacji uzdatniania wody • Ustanowienie stref ochronnych ujęć zbiornikowego zaopatrzenia w wodę • Stały monitoring ścieków odprowadzanych do wód • Monitoring intensywności opadów atmosferycznych • Ograniczenie ładunków zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł przestrzennych (rozproszonych) oraz powierzchniowych i rolniczych, <p>Działanie: Ochrona przed wylewami rzek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Retencjonowanie wody przez modernizację, odtworzenie lub budowę nowych zbiorników małej retencji, w tym celu sugeruje się konieczność podjęcia rozpoznania dotyczącego możliwości wykorzystania odpompowywanych dobrej jakości wód kopalnianych • Zwiększenie przepustowości koryt, między innymi przez modernizację kanałów, bieżące czyszczenie i udrożnienie koryt rzek • Bieżące remonty systemu melioracyjnego
	<p>Priorytet 2 Ochrona powierzchni ziemi i gleb</p>	<p>Działanie: Zapobieganie dewastacji i degradacji gleby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie gleb w sposób odpowiadający ich walorom przyrodniczym oraz klasie bonitacyjnej • Właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo • Wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego • Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych (KDPR) • Utrzymywanie urządzeń melioracyjnych, rowów i drenażu w dobrym stanie • Ograniczenie skali oraz intensywności naturalnej i antropogenicznej erozji gleb, a także zakresu występowania jej negatywnych skutków • Systematyczne kontrolowanie stanu gleb

		<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów <p>Działanie: Rekultywacja terenów zdegradowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja „dzikich wysypisk” • Rekultywacja „dzikich wysypisk” • Przeznaczenie gruntów marginalnych pod zalesienie
	<p>Priorytet 3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii</p>	<p>Działanie: Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bieżące remonty i modernizacja istniejących wodociągów • Modernizacje stacji uzdatniania wody <p>Działanie: Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej w systemach przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie materiałów energooszczędnych w budownictwie • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej • Usprawnienie sieci wewnętrznej centralnego ogrzewania budynków • Promocja i wdrażanie idei budownictwa energooszczędnego • Promocja efektywnego energetycznego oświetlenia • Wdrażanie pozwoleń zintegrowanych i mechanizmu najlepszych dostępnych technologii (BAT) • Wprowadzenie systemów zarządzania środowiskowego poprzez wdrażanie norm ISO, EMAS, programów „Czystej produkcji”, „Odpowiedzialność i trosk”. <p>Działanie: Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie efektywności wykorzystania udokumentowanych i eksploatowanych złóż kopalin poprzez stosowanie sprawnego sprzętu urabiającego, wdrażanie linii technologicznych do uszlachetniania kopaliny gdy jej jakość na to pozwala • Ograniczanie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin poprzez prowadzenie kontroli w zakładach • Wspieranie prac związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i dokumentowaniem złóż kopalin • Zagospodarowanie i rekultywacja wyrobisk oraz terenów poeksploatacyjnych, najlepiej w kierunku rekreacyjno- wypoczynkowym <p>Działanie: Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określenie potencjału technicznego i ekonomicznego energii odnawialnej • Propagowanie i edukacja w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, • Promowanie substytutów kopalin, • Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z alternatywnych źródeł • Budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii ze źródeł alternatywnych

	<p>Priorytet 4 Poprawa i utrzymanie jakości powietrza z ochroną przed hałasem</p>	<p>Działanie: Poprawa jakości powietrza dla gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja lub wymiana pieców grzewczych w celu ograniczenia tzw. „emisji niskiej” • Program informacyjny dla mieszkańców gminy o możliwościach refundacji kosztów wymiany lub modernizacji pieców grzewczych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska • Zakaz działalności gospodarczej związanej z wykorzystaniem terenu w sposób powodujący emisję niezorganizowaną pyłu na terenach mieszkaniowych i Gospodarki Wodnej • Monitoring jakości powietrza, a w szczególności kontrola stopnia narażenia człowieka na działanie pyłu PM_{2,5}, benzo(a)pirenu i pyłu PM₁₀, • Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu poprzez wdrożenie programu ochrony powietrza (POP), • Wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), • Termomodernizacja budynków publicznych, mieszkalnych, komunalnych i wielorodzinnych • Zmniejszenie emisji dymów z gospodarstw indywidualnych wraz ze stworzeniem mechanizmu kontroli i egzekwowania naruszenia ograniczeń. <p>Działanie: Bieżąca modernizacja i budowa ciągów komunikacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bieżąca modernizacja dróg • Poprawa funkcjonowania infrastruktury drogowej (modernizacja dróg, budowa poboczy, chodników, ścieżek rowerowych) oraz poprawa płynności ruchu, • Zwiększenie udziału komunikacji zbiorowej w przewozach pasażerskich <p>Działanie: Wsparcie budowy infrastruktury rowerowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ścieżek rowerowych <p>Działanie: Zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego w przemyśle i gospodarce komunalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci gazowej • Zastępowanie węgla bardziej ekologicznymi nośnikami energii, szczególnie w indywidualnych systemach grzewczych <p>Działanie: Monitoring hałasu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do miejskich planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych tam gdzie przekroczony jest ekwiwalentny poziom hałasu w porze nocnej 55 dB • Przeprowadzenie badań poziomów hałasu <p>Działanie: Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie możliwości oszczędzania energii, stosowania proekologicznych nośników ciepła, korzystania z publicznych środków transportu
	<p>Priorytet 5 Racjonalna gospodarka odpadami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie ilości wszystkich rodzajów odpadów kierowanych na składowiska, a szczególnie ulegających biodegradacji zgodnie z zapisami ustawy o odpadach • Sukcesywne usuwanie azbestu ze środowiska do roku 2032

	<p>Priorytet 6 Ochrona istniejących zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych</p>	<p>Działanie: Ochrona zieleni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prace pielęgnacyjne • Zachowanie tradycyjnych zadrzewień śródpolnych wraz z występującą florą na terenach wykorzystywanych rolniczo • Dosadzanie drzew i krzewów • Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych • Lokalizacja zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego <p>Działanie: Ochrona zasobów leśnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo • Tworzenie spójnych kompleksów leśnych • Zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków • Zapewnienie lasom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym, w tym kształtowaniu granicy rolno – leśnej i ochronie krajobrazu • Stały monitoring obszarów leśnych w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki) • Działania na rzecz czynnej ochrony fauny i flory <p>Działanie: Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój prac inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznania zagrożeń różnorodności biologicznej • Podniesienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy poprzez zagospodarowanie części zwałowiska zewnętrznego • Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu <p>Działanie: Ochrona istniejących zasobów kulturowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona zabytków wpisanych do rejestru zabytków • Zakaz zabudowy w strefach: ochrony ekologicznej, wartości rolniczych, ochronnych cmentarzy, oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej, na terenach leśnych i obszarach postulowanych do zalesienia, <p>Działanie: Określenie potrzeb w zakresie reintrodukcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikacja zagrożonych siedlisk i opracowanie planów ich ochrony • Budowa przejść dla zwierząt nad trasami komunikacyjnymi i przepustów dla organizmów wodnych • Ochrona ciągów ekologicznych rzek na terenie gminy
	<p>Priorytet 7 Wykształcenie w społeczności lokalnej nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska</p>	<p>Działanie: Edukacja ekologiczna w szkolnictwie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie i współorganizowanie konkursów • Współorganizowanie festynów • Coroczna akcja sprzątania świata i wywozu odpadów komunalnych • Wycieczki przyrodnicze dla dzieci i dorosłych, mające na celu podniesienie wrażliwości i świadomości ekologicznej • Wspieranie merytoryczne i finansowe działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej

Prognoza oddziaływania na środowisko
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzaśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.

		<p>w placówkach oświatowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popularyzacja treści ekologicznych i promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji <p>Działanie: Edukacja ekologiczna dorosłych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydawanie materiałów informacyjnych z zakresu stanu i ochrony środowiska • Współpracowanie samorządu z mediami regionalnymi i lokalnymi w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań podejmowanych w celu jego ochrony • Udział przedstawicieli administracji publicznej w szkoleniach z zakresu publicznego dostępu do informacji o środowisku, • Szkolenia rolników
<p>Przeciwdziałanie zagrożeniom pochodzenia antropogenicznego</p>	<p>Priorytet 8 Zminimalizowanie występowania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska</p>	<p>Działanie: Zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i materiałów niebezpiecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń w celu doskonalenia systemu ratowniczo – gaśniczego • Monitoring obiektów o zwiększonym prawdopodobieństwie występowania awarii
	<p>Priorytet 9 Kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego</p>	<p>Działanie: Prowadzenie badań pól elektromagnetycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych • Lokalizacja nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenach niskokonfliktowych • Edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych

Przedstawione powyżej cele są zgodne z zagadnieniami uwzględnionymi w dokumentach strategicznych dotyczących ochrony środowiska, również z wymogami wynikającymi z ustawy Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 799), ustawy o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 992) oraz innymi ustawami komplementarnymi.

Po przeprowadzonej analizie zgodności stwierdzono, że POŚ dla gminy Rzęśnia jest zgodny z celami i kierunkami działań dokumentów wyższego rzędu.

9. Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu oraz odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych.

Zagadnieniem istotnym między innymi dla dyrektywy RDW są kwestie związane ze zmianami klimatu oraz z adaptacją do zachodzących zmian klimatycznych. Kwestie oddziaływania klimatu należy rozpatrywać na dwóch płaszczyznach: jak przedsięwzięcie oddziałuje na kwestie związane ze zmianami klimatu oraz w jaki sposób zmiany klimatu mogą wpływać na przedsięwzięcie.

Głównym dokumentem w prawie krajowym, którego celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w ramach zmian klimatu jest "Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030". W dokumentach strategicznych dotyczących klimatu jako wrażliwe na zmiany klimatu wskazano między innymi obszary zurbanizowane. Analizę wrażliwości na oddziaływanie umownych kategorii klimatu przeprowadzono dla 5 rodzajów budownictwa. Na wszystkie rodzaje budownictwa warunki klimatyczne wywierają wpływ zależnie od:

- lokalizacji obiektu budowlanego,
- posadowienia i fundamentowania,
- konstrukcji nośnej obiektu,
- obudowy zewnętrznej obiektu i jej termoizolacyjność,
- instalacji wewnętrznych,
- wykonawstwa budowlanego.

Planowane do budowy, remontu i rozbudowy budynki w gminie Rzęśnia (konstrukcja nośna, termoizolacyjność) zostaną dostosowana do warunków klimatycznych i będą odporne na takie zagrożenia jak: zmiany temperatury, obciążenie wiatrem i śniegiem (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa). Wykonawstwo budowlane będzie pod nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia. Instalacje: wodnokanalizacyjne, grzewcze oraz wentylacyjno-klimatyzacyjne zostaną przystosowane do warunków pogodowych oraz obowiązujących przepisów prawa. Głównymi zagrożeniami spowodowanymi zmianami klimatycznymi są:

- zwiększone opady,
- zmniejszenie prędkości wiatru,
- niska retencja wód opadowo-roztopowych,
- zmiana cyrkulacji powietrza.

Nadmierne ilości wody spowodowane gwałtownymi deszczami będą odprowadzane na terenie nieruchomości objętej inwestycją oraz do kanalizacji. Po zrealizowaniu inwestycji będzie dochodziło do zmniejszenia prędkości wiatru ze względu na nową zabudowę, a zatem również do zmiany cyrkulacji powietrza. Zmniejszy się również retencja wód opadowo-roztopowych z powodu utwardzenia terenu przeznaczonego do zabudowy. W związku ze zmianami klimatu pojawiają się zjawiska ekstremalne:

- nawalne deszcze,
- powodzie,
- podtopienia,
- osunięcia ziemi,
- fale upałów,
- susze,
- huragany,
- osuwiska.

Na terenie gminy nie odnotowano w/w zjawisk ekstremalnych oprócz fali upałów w poszczególnych latach. Na terenie gminy nie występuje problem zalewów powodziowych ani okresowych podtopień.

Większość terenu gminy została zakwalifikowana do „0” kategorii terenu górniczego, co oznacza, że prognozowane wartości osiadań terenu są minimalne i nie mają żadnego wpływu na istniejącą i nowopowstającą zabudowę i infrastrukturę.

Rejestrowane wstrząsy sejsmiczne nie stanowią zagrożenia dla obiektów budowlanych ze względu na ich skalę.

Planowane kierunki zainwestowania pozwalają na uznanie, że nie zawierają ustaleń mogących mieć racjonalny związek ze zmianami klimatu. Planowane przedsięwzięcia nie kolidują z celami polityki klimatycznej. W omawianych inwestycjach łagodzenie zmian klimatu polega na planowaniu, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięć, które nie przyczynią się do zmian klimatu. Planowane inwestycje opisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r. wychodzą na przeciw potrzebom adaptacji do zmian klimatycznych poprzez: dostosowanie infrastruktury technicznej i zabudowy do ekstremalnych zjawisk pogodowych (intensywne opady, wysokie temperatury), zminimalizowanie ubytków ciepłych budynków (poprawa termoizolacyjności) oraz zwiększenie produkcji energii odnawialnej co przedkłada się na zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych.

Trudno jednoznacznie ocenić oddziaływania na klimat ze względu na przyjęty stopień ogólności (w Strategicznym planie adaptacji) który sprawia, że mogą one obejmować bardzo szerokie pole interwencji. Do projektów wpływających na minimalizowanie oddziaływania na zmiany klimatu należy zaliczyć realizację działań związanych z: wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i podniesieniem sprawności obiektów energetycznych. Większość działań jest niezależna od bezpośredniego inwestora. Nie mniej ocenia się, że planowane przedsięwzięcia nie będą negatywnie oddziaływać na zmiany klimatu. Parametry materiałów, urządzeń, instalacji zostaną tak dobrane, aby w optymalnym zakresie zapewnić komfort użytkownikom. Technologia wykonania zaplanowanych zadań gwarantuje bezpieczeństwo i wieloletnią trwałość powstałej infrastruktury. Poprzez zaproponowaną technologię oraz parametry, uwzględniono w sposób wystarczający ich odporność na niekorzystne warunki atmosferyczne (dłuższe okresy mrozu, nawalne deszcze i roztopy, silne wiatry). Inwestycje nie będą w sposób znaczący oddziaływać na klimat, jedynie na etapie realizacji mogą powstać zwiększone emisje substancji pyłowo-gazowych. Jak praktyka wskazuje, nie będą to jednak

ilości mogące znacząco wpłynąć i obecny stan i obserwowane zmiany klimatu, w tym powodując wahania temperatury. Wszystkie zaplanowane inwestycje usytuowane zostaną na obszarze położonym poza obszarami zagrożonymi powodzią (zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego i mapami ryzyka powodziowego, opublikowanymi na stronie internetowej Hydroportalu (<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>)).

10. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć.

Zasadniczym jest przedstawienie zarówno pozytywnych, jak i negatywnych skutków realizacji niniejszego dokumentu (bądź też braku tych skutków).

Oddziaływanie:

+ pozytywne

- negatywne

0 neutralne

Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty								
	Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyroda i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy	Klimat
Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Biała o wydajności ok. 400 m ³ /d	0	+	+	0	+/-	0/+	0	+	0
Budowa sieci kanalizacyjno – sanitarnej wraz z przykanalikami i tłoczniami do części miejscowości Biała, Rekle, Gawłów i Suchowola o łącznej długości ok. 25 km.	0	+	0	0	+	0	0	+	0
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rzęśnia na długości ok. 3 km.	0	+	+	0	+	0	0	+	0
Budowa ścieżek rowerowych	0	0	0	0	0	+	0	+	0
Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej w Rzęśni – Urząd Gminy w Rzęśni	+	0	0	0	+	+	0	+	+
Zagospodarowanie terenu i remont budynku komunalnego w Stróży – poprawa infrastruktury społecznej	0	0	0	0	0	+	0	+	0
Budowa wiaty wraz z budynkiem gospodarczym dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rzęśni	+	+	+	0	0	+	0	+	0
Dotacja celowe na wymianę źródeł ciepła (gaz, olej, pellet)	+	0	0	0	+	+	0	+	+

Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty								
	Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyroda i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy	Klimat
Termomodernizacja części budynku gimnazjum oraz hali sportowej w Rzęśni	+	0	0	0	0	+	0	+	+
Kolektory słoneczne / fotowoltaika	+	0	0	0	0	0	0	+	+
Budowa budynku ośrodka zdrowia w technologii energooszczędnej lub pasywnej	+	0	0	0	0	0	0	+	+
Termomodernizacja i przebudowa budynku komunalnego w Rzęśni	+	0	0	0	0	+	0	+	+
Rozwój systemu elektromobilności	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Zagospodarowanie wraz z przebudową oświetlenia energooszczędności	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Po analizie POŚ określa się znaczące oddziaływania:

9.1. Znaczące oddziaływanie pozytywne na środowisko

- zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczych,
- wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie,
- zakaz zabudowy w strefach: ochrony ekologicznej, wartości rolniczych, ochronnych cmentarzy, oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej, na terenach leśnych i obszarach postulowanych do zalesienia,
- rozszerzenie oferty rekreacyjno-turystycznej,
- poprawa mikroklimatu,
- poprawa warunków arosanitarnych w gminie,
- utrzymanie ustaleń polityki przestrzennej dla poszczególnych terenów,
- uwzględnianie uwarunkowań konserwatorskich w realizacji zabudowy,
- rozwój lasów i zieleni,
- ograniczenie wodochłonności poszczególnych sektorów gospodarki, a szczególnie przemysłu,
- realizacja systemu małej retencji wodnej,
- poprawa funkcjonowania infrastruktury zaopatrującej w wodę,
- odbudowa melioracji podstawowych i szczegółowych w celu przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi,
- ochrona przed erozją gleb poprzez zakrzewianie śródpolne oraz stosowanie dobrych praktyk rolnych,
- rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych przyrodniczo,
- osiągnięcie standardów jakości powietrza poprzez wdrożenie Programu Ochrony Powietrza (POP),
- transformacja gminy Rzęśnia w gminę niskoemisyjną,
- przygotowanie do wdrożenia dyrektywy IED przez zakłady przemysłowe,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

- prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie,
- ograniczenie emisji ze środków transportu,
- wprowadzenie zadań z programu gospodarki niskoemisyjnej,
- realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego,
- usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę,
- zmniejszenie poziomów hałasu, zwłaszcza emitowanych przez środki transportu drogowego,
- monitoring klimatu akustycznego,
- stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych,
- edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól,
- działania zapobiegające powstawaniu poważnych awarii w zakładach oraz w trakcie przewozu materiałów niebezpiecznych,
- szybkie usuwanie skutków poważnych awarii,
- prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska,
- wzrost wrażliwości i aktywności społeczeństwa oraz większe zaangażowanie w sprawy ochrony środowiska,
- uwzględnianie aspektów ekologicznych w poszczególnych dziedzinach gospodarowania,
- zarządzanie środowiskowe,
- aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska,
- budowa sieci gazowej i innych alternatywnych źródeł energii,
- modernizacja i rozwój infrastruktury.

Analizując pozytywny wpływ inwestycji na środowisko na danym obszarze należy go rozpatrzyć pod kątem czasowym i długofalowym. Inwestycja, której realizacja może mieć tymczasowo istotnie negatywne oddziaływania na etapie budowy, w dalszej perspektywie będzie się wiązała z oddziaływaniem pozytywnym na środowisko. Największy pozytywny wpływ na jakość powietrza będą mieć działania podejmowane w ramach rozwoju OZE oraz racjonalnego gospodarowania energią. Ponadto pozytywne oddziaływanie będzie związane z ograniczeniem niskiej emisji (PGN). Oddziaływanie negatywne w większości przypadkach mają charakter przejściowy i krótkotrwały najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji (spaliny z maszyn budowlanych, pylenie z placów budów).

W ramach gospodarki wodnościekowej planowana jest głównie modernizacja oczyszczalni ścieków oraz dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej. Z uwagi na fakt, że planowana inwestycja dotyczy znaczącej liczby mieszkańców będzie miała pozytywny wpływ na jakość ścieków odpływających z oczyszczalni ścieków i co jest z tym związane - jakość gleby i wód.

Realizacja zaplanowanych zadań wpłynie na poprawę i ochronę stanu środowiska przede wszystkim poprzez:

- ✓ Zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Zmniejszenie zużycia wszelkich surowców i nośników energii jest najbardziej racjonalnym podejściem dla zmniejszenia presji na środowisko. Szczególnie istotny wpływ na poprawę stanu komponentów środowiska wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii. Stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii, a tym samym na ochronę powietrza.

- ✓ Zachowania czystych zasobów wód podziemnych, poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych. Rozwój i modernizacja systemów retencyjnych będzie zapobiegać wylewom rzek oraz wpływać na poprawę bilansu wodnego poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych.
- ✓ W ramach poprawy jakości powietrza szczególnie istotny wpływ wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii; stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii, a tym samym na ochronę powietrza. Poprawa stanu technicznego dróg wpłynie pozytywnie na stan powietrza – spowoduje obniżenie pylenia, jakie powodują pojazdy na drogach gruntowych, spowoduje zmniejszenie emisji spalin i spowoduje zmniejszenie zużycia paliwa. Pozytywny wpływ na powietrze będzie się wiązał również z realizacją zadań mających na celu tworzenia terenów zielonych;
- ✓ Likwidacja zagrożenia wynikającego z niewłaściwego składowania odpadów oraz ograniczenie zużycie surowców naturalnych. Ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk” odpadów, a w szczególności pozbywania się w ten sposób przez mieszkańców odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych, spowoduje ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód oraz ograniczenie dewastacji siedlisk.
- ✓ Zachowanie potencjału gleb, przywrócenia walorów przyrodniczych, terenów zdewastowanych i zdegradowanych, a więc i ograniczenia zanieczyszczenia gleby oraz zmniejszenie zagrożenia erozją. Zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych zapobiegać będzie degradacji gleb. Racjonalna gospodarka pozwoli zachować właściwy chemizm gleb i zapobiegać jej degradacji. Wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wpłynie korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one siedlisko wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować. Znaczne powierzchnie lasów pozytywnie oddziałują na poprawę bilansu wodnego i ochronę gleb przed erozją.
- ✓ Zwiększenie świadomości ekologicznej (szczególnie w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej, oszczędności energii) – zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji poszczególnych priorytetów POŚ.

Wszystkie wymienione czynniki będą miały pozytywny wpływ na powietrze wody, glebę i powierzchnie ziemi, bioróżnorodność, faunę i florę oraz zdrowie ludzi. Ważnym zjawiskiem jest wzajemne oddziaływanie pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska, a co za tym idzie bezpośrednia poprawa jednego wpływa pośrednio na poprawę stanu pozostałych składników środowiska.

9.2. Znaczące oddziaływanie negatywne na środowisko

Oddziaływanie negatywne w większości przypadków mają charakter przejściowy i krótkotrwały najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji (spaliny z maszyn budowlanych, pylenie z placów budów).

Oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Programu Ochrony Środowiska, związane mogą być z budową lub rozbudową: kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, termomodernizacjami budynków.

W etapie planowania nie można wskazać jednoznacznie oddziaływania inwestycji na środowisko, wynika to z braku informacji na temat szczegółowej lokalizacji, szczegółowego rozmiaru i technologii przedsięwzięcia,

które będą możliwe do określenia na etapie opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Program Ochrony Środowiska w swoim założeniu realizuje politykę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. W stosunku do obszarów objętych ochroną prawną ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 1614) przewiduje ograniczenia w ich użytkowaniu, wynikające z konieczności zachowania i ochrony ich walorów i wartości przyrodniczych, krajobrazowych bądź kulturowych.

W stosunku do obszarów wyznaczonych jako obszar Natura 2000 oraz do projektowanych obszarów Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000. Przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlegają ocenie oddziaływania na środowisko pod względem ewentualnych skutków w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Miarodajna jest jedynie indywidualna ocena (gruntowne rozpoznanie, badania) z zastosowaniem metody referencyjnych.

Jak już wcześniej wspomniano termin „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.

Potencjalne oddziaływania negatywne wynikające z realizacji Programu Ochrony Środowiska stanowią przede wszystkim okresowe i chwilowe zagrożenie przemieszczające się wraz z pracami budowlanymi, zanikającymi po ich zakończeniu, które mogą powodować:

- zajęcie przestrzeni, jeżeli nastąpi w terenach zielonych lub strefach buforowych terenów cennych przyrodniczo;
- wzrost oddziaływań negatywnych związanych z rozwojem turystyki w związku z powstaniem produktów turystycznych i presji na obszary chronione;
- pogorszenie ładu przestrzennego;
- zwiększenie powierzchni obszarów narażonych na hałas;
- wzrost zużycia surowców, materiałów, paliw i energii;
- wzrost zanieczyszczeń do powietrza;
- wzrost ilości odpadów i ścieków.

Przewiduje się, że powyższe uciążliwości będą dotyczyć jedynie terenów budowy, będą zamykać się w działkach inwestycji.

9.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Okresowe uciążliwości związane będą z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego w czasie realizacji inwestycji. Ruch i praca ww. sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Do substancji zanieczyszczających należą: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne, cząstki smoły i sadzy, metale ciężkie oraz gazy z podgrzanych asfaltów drogowych, zapylenie. W związku z tym, że ruch pojazdów będzie charakteryzował się niskim natężeniem, będzie emitowana niewielka ilość ww. zanieczyszczeń, które nie będą wywierać istotnego wpływu na stan czystości powietrza. Praca tego rodzaju źródeł nie wymaga uregulowania stanu formalnoprawnego.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne związane będzie również z organizacją procesów technologicznych instalacji stanowiących emitory zanieczyszczeń do powietrza. Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych i technologicznych stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że przedmiotowy dokument przewiduje działania rozwojowe z gruntu prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe, znikają po zakończeniu prac. Nie identyfikuje się oddziaływań znaczących.

9.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W wyniku prowadzonych inwestycji, głównie budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej, możliwe jest obniżenie poziomu wód gruntowych i zmiana stosunków wodnych. Podczas prowadzenia prac budowlanych istnieje ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód podziemnych, będą mieć jednak one charakter lokalny i nie powinny wpłynąć znacząco na jakość wód podziemnych. Z kolei inwestycje, których skutkiem jest uszczelnienie powierzchni ziemi będą mieć długotrwały charakter. W ich konsekwencji szybkość spływów powierzchniowych z nawierzchni dróg, placów zwiększy się, co przy równoczesnym zmniejszaniu retencyjności zlewni poprzez inne działania znacząco podnosi poziom ryzyka powodziowego. W związku z tym istotną kwestią jest realizacja prac w zgodzie z odpowiednią polityką przestrzenną uwzględniającą takie kwestie.

Wszelkie planowane inwestycje powinny odpowiadać obowiązującym przepisom prawa w zakresie parametrów technicznych. Stosowanie w dokumentacji środowiskowej zapisów szczegółowych rozporządzeń polegać będzie w głównej mierze na zachowaniu odpowiedniej odległości planowanych zamierzeń inwestycyjnych (m.in. lokalizacji budynków od ujęć wodnych) lub jakości wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do cieków wodnych (z zastosowaniem lub bez zastosowania separatora).

Ponadto należy unikać lokalizacji przedsięwzięć w miejscu występowania obszarów wodno-błotnych i innych o płytkim zaleganiu wód podziemnych.

Wody podziemne są w mniejszym stopniu narażone na degradację niż wody powierzchniowe. Są one lepiej chronione przed bezpośrednim oddziaływaniem z powierzchni poprzez glebę oraz warstwy skał tworzących tzw. strefę aeracji – ponad poziomem zwierciadła wody. Jednak znaczna część użytkowych wód podziemnych pochodzi z infiltracji wód powierzchniowych, opadów atmosferycznych i często zawiera zanieczyszczenia typowe dla zagospodarowania terenu, np. składowisk odpadów, obszarów upraw rolniczych czy aglomeracji miejsko - przemysłowych. Dlatego ważne jest podejmowanie wszelkich działań służących ochronie wód podziemnych.

Jakość wód, przede wszystkim tych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, ma istotny wpływ zarówno na zdrowie społeczeństwa, jak i na prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów. Pomimo odnotowanej w ostatnich latach znacznej poprawy jakości wód, która jest efektem ograniczenia produkcji w wielu branżach przemysłu, unowocześnienia technologii i budowy oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych, stan jakości powierzchniowych wód płynących oraz jezior jest wciąż niewystarczający. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód oraz racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi wymaga podjęcia i wdrożenia szeregu działań w zakresie: przemysłu, rolnictwa, gospodarki komunalnej, zagospodarowania przestrzennego, kształtowania stosunków wodnych i ochrony środowiska wodnego oraz działań organizacyjno-prawnych i edukacyjnych.

9.2.3. Oddziaływanie na gleby

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca ww. sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania te są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

Nieodwracalne skutki są natomiast związane są z ewentualnym zajmowaniem gruntów rolniczych.

9.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne

Inwestycje, których działania są związane z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego mogą być źródłem hałasu i wibracji do środowiska. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac. Przedsięwzięcia nie są określane szczegółowo. Nie jest znana technologia budowy i rozwiązań technicznych ani technologicznych, stąd nie można dokładnie stwierdzić jaki wpływ na stan środowiska będą miały poszczególne instalacje. Istotne jest, że przedmiotowy dokumentu przewiduje działania rozwojowe z gruntu prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Nie rozpoznaje się oddziaływań znaczących.

9.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Największe zagrożenie wiąże się z rozwojem sieci drogowej, ponieważ prowadzić to będzie do przecinania struktur przyrodniczych, usuwania drzew i krzewów. Również wzrost ilości inwestycji będzie się wiązać z zajmowaniem nowych powierzchni, a tym samym zmieszczeniem powierzchni terenów zielonych. W przypadku zaplanowanych zadań zdecydowana większość z nich jest rozbudową lub przebudową istniejących już przedsięwzięć, dlatego stopień zagarnięcia nowych terenów powinien być nieznaczny.

W Programie jednoznacznie wskazano za kierunek działań ochronę różnorodności biologicznej.

Działaniami, które będą mogły negatywnie wpłynąć na przyrodę i różnorodność biologiczną oraz poszczególne gatunki lub siedliska, są przede wszystkim działania związane z zajmowaniem nowych terenów (zielonych) pod inwestycje. Najbardziej niekorzystny wpływ dotyczy inwestycji mających charakter liniowy (np. rozwój sieci drogowych, kanalizacyjnych, wodociągowych), które mogą powodować fragmentację struktur przyrodniczych, tworzyć bariery komunikacyjne dla wielu gatunków zwierząt oraz wycinkę drzew pod budowę lub rozbudowę danych inwestycji.

Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2016 poz. 71).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 1614) określa cele, zasady i formy ochrony. Zgodnie z art. 2 ww. ustawy ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień. Zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. celem ochrony przyrody jest: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów; zachowanie różnorodności biologicznej; zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego; zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony; ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień; utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody; kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Działania zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska będą miały istotny i zróżnicowany wpływ na poprawę stanu środowiska i możliwości ochrony jego walorów przyrodniczych i poprawę bioróżnorodności. Całkowite bądź częściowe odstępianie od realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie może skutkować wystąpieniem szeregu niekorzystnych zjawisk w większości komponentów środowiska i pogorszeniem się stanu środowiska przyrodniczego jako całości.

9.2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz mają wszystkie inwestycje zajmujące przestrzeń, szczególnie niekorzystnie wpływa budowa sieci dróg, kanalizacji, sieci wodociągowych. Działanie to wiąże się ze zmianą charakteru danego terenu, z wycinką drzew, czy wykonywaniem nasypów i wykopów, co powoduje ingerencję w naturalny charakter terenów otwartych. Dysonanse krajobrazowe niwelowane są poprzez tworzenie zasad projektowych tego typu inwestycji.

Wszystkie inwestycje zaplanowane w ramach realizacji POŚ powinny być analizowane w kontekście ochrony krajobrazu gminy. Inwestycje, które będą miały wpływ na krajobraz powinny być wsparte działaniami minimalizującymi, które pozwolą zachować w największym stopniu niezmienny krajobraz gminy. Do działań takich należy przede wszystkim dostosowanie zaplanowanych zadań do zakazów obowiązujących na danym terenie oraz stosowanie indywidualnych działań: np.: stosowanie nasadzeń drzew lub stonowanych kolorów elewacji budynków, tak aby najmniej wyróżniały się w krajobrazie. Każda inwestycja będzie rozpatrywana indywidualnie w zależności od tego w jakiej lokalizacji zostanie ostatecznie przeprowadzona.

W zaplanowanych zadaniach nie znajdują się inwestycje, które stanowiłyby istotną dominantę krajobrazową na terenie gminy Rzęśnia.

9.2.7. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne

Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji. W ramach założeń planu zagospodarowania podstawowym celem objęcia ochroną konserwatorską jest utrzymanie i zachowanie najbardziej wartościowych elementów zabytkowych, kulturowych oraz krajobrazowych gminy.

W związku z tym nakazuje się na terenie gminy Rzęśnia:

- zachowanie układów, założeń i obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych,
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków działań związanych z adaptacją, remontami i przebudową obiektów wyszczególnionych w poniższym wykazie,
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków realizacji nowej zabudowy realizowanej w zabytkowym układzie urbanistycznym Przedborza, w strefie ochrony konserwatorskiej,
- rekonstrukcję zespołów parkowych oraz ich wykorzystanie jako terenów zieleni publicznej,
- zachowanie przebiegu dróg historycznych,
- zachowanie historycznego układu dróg w przypadku realizacji nowej zabudowy oraz nawiązanie do tradycyjnych dla regionu form architektury.

Na terenie gminy Rzęśnia zostało wyznaczonych 8 obiektów i zespołów obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz 16 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków o walorach kulturowych. Ustalono dla nich strefy ochrony w granicach działki danej nieruchomości, chyba że rysunek studium wskazuje inaczej.

Strefą ochrony i obserwacji archeologicznej obejmuje się tereny lokalizacji założeń i obiektów wpisanych do ewidencji stanowisk archeologicznych.

9.2.8. Oddziaływanie na klimat

W ostatnich latach zmiany klimatu są bardziej intensywne i niestety nie ma możliwości ich całkowitego wyeliminowania. Zmiany średnich warunków klimatycznych na świecie będą w dalszym ciągu postępować.

Ogólne warunki klimatyczne gminy nie odbiegają od warunków całego regionu Polski środkowej. Położenie gminy na granicy terenów nizinnych i wyżynnych sprawia, że stosunkowo nieduże wzniesienia nie stanowią przeszkody dla przepływu mas powietrza różnego pochodzenia co jest przyczyną dużej zmienności warunków pogodowych. Klimat na tym obszarze jest kształtowany przez przeważającą w ciągu roku, równoleżnikową cyrkulację mas powietrza. Dominuje wpływ wilgotnych mas powietrza polarno-morskiego oraz polarno- kontynentalnego.

Główne elementy klimatyczne kształtują się następująco:

- przeważają zdecydowanie zachodnie i południowo zachodnie kierunki wiatru, najrzadziej występują wiatry z kierunku północnego i północno – wschodniego. Według opracowania „Oceny oddziaływania projektowanej Odkrywki Szczerców” ilość wiatrów z sektora zachodniego wynosi

47,4% najmniejszy jest udział wiatrów z sektora północnego i północno – wschodniego. W chłodnej porze roku przeważa kierunek południowo – zachodni, od lipca do października zachodni i północno zachodni. Maksymalne prędkości występują najczęściej zimą i wiosną.

- średnie zachmurzenie nie wykazuje większego zróżnicowania: w przebiegu rocznym największe średnie miesięczne zachmurzenie przypada na listopad i grudzień i waha się od 7,8 do 8,1, najmniejsze wynoszące 5,54-5,6 jest notowanie we wrześniu,
- średnia roczna temperatura powietrza nie odbiega od temperatur Polski środkowej i wynosi ok 7,8 °C, natomiast średnie temperatury najchłodniejszych miesięcy są zbliżone do temperatur występujących na wyżynach Polski południowej. Najchłodniejszym miesiącem jest luty ze średnią temperaturą poniżej 3 °C. Średnie temperatury najcieplejszego miesiąca, a więc lipca zawierają się w granicach od 17,8 °C do 18,2 °C. Można przyjąć, że długość okresy wegetacyjnego trwa ok. 213 dni. Rozpoczyna się średnio 5 kwietnia i trwa do 4 listopada.
- roczna suma opadów zawiera się w przedziale 550 – 600mm, najwyższe sumy opadów występują opadów występują głównie w okresie letnim kształtując się na poziomie 77-79 mm, zaś najniższe w lutym i wynoszą ok 24 mm. Opady występują przeciętnie w ciągu 156 dni w roku.

Inwestycje planowane i opisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r. nie będą w sposób znaczący oddziaływać na klimat, jedynie na etapie realizacji mogą powstać zwiększone emisje substancji pyłowo-gazowych. Jak praktyka wskazuje, nie będą to jednak ilości mogące znacząco wpłynąć i obecny stan i obserwowane zmiany klimatu, w tym powodując wahania temperatury.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji założeń dokumentu

Następstwem realizacji celów rozwojowych i działań ustanowionych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia, będzie szereg zróżnicowanych oddziaływań w obrębie sfery przyrodniczej. Analiza oddziaływań pozwala zakwalifikować je jako skutki o zmiennym charakterze – pozytywnym bądź negatywnym. Dla działań, w których spodziewa się wystąpienie oddziaływań negatywnych wskazane jest określenie rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących. Negatywne skutki działań w gminie Rzęśnia związane są w większości z realizacją infrastruktury kanalizacyjnej.

Postępowanie mające na celu zapobieganie i zmniejszanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

- odpowiednie lokalizowanie poszczególnych inwestycji (zgodnie z przyjętymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego regionu),
- przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska oraz stosowanie rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających emisję,

- odpowiednie przygotowanie kadr administracji samorządowej w zakresie ochrony i zarządzania środowiskiem, a także wyposażenie jej w odpowiednie narzędzia techniczne i organizacyjne służące do przeprowadzenia analizy związanej z procesem inwestycyjnym,
- realizacja zadań zgodnie z podstawowymi zasadami działań minimalizujących oddziaływanie na etapie budowy i eksploatacji.

Zasady podstawowe działań minimalizujących oddziaływanie na etapie budowy:

Złagodzenie negatywnych oddziaływań etapu budowy odnosić się będzie do odpowiedniego prowadzenia prac budowlanych oraz właściwego wykorzystania maszyn i urządzeń. W celu zapobiegania wzrostowi wydzielanych spalin, hałasu, wycieków olejów i smarów należy zadbać, aby sprzęt i środki transportowe były dobrej jakości, prawidłowo utrzymane i wyposażone. Wskazane jest zastosowanie opończy zakrywających skrzynie ładunkową pojazdów przewożących mieszanki cementowe, które ograniczą emisję szkodliwych gazów i oparów. Maszyny powinny być właściwie eksploatowane, ponieważ obciążone powodują wzrost emisji spalin i hałasu. Istotna jest również kontrola stanu technicznego wykorzystywanych urządzeń, by nie dopuścić do sytuacji awaryjnych. Należy zminimalizować (a nawet wykluczyć) prawdopodobieństwo przedostania się produktów ropopochodnych. Szczególnie istotne jest gospodarowanie odpadami powstającymi przy pracach; niedopuszczalne jest pozostawienie jakichkolwiek odpadów (smarów, olejów). Substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo–magazynowych.

Zasady podstawowe działań minimalizujących oddziaływanie na etapie eksploatacji:

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Muszą być pod stałym monitoringiem. Ponadto należy pamiętać, że technologie mają spełniać kryteria BAT.

Działania mające na celu kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko:

Na takim stopniu ogólności dokumentu, nie można wskazać jednoznacznie działań kompensacyjnych, zwłaszcza nie znając skali potencjalnych zagrożeń.

Należy podkreślić, że Program Ochrony Środowiska w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Programie cele oraz strategiczne kierunki działania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwałać będzie jego niekorzystne zmiany.

12. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w przedmiotowym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; Program Ochrony Środowiska jest podstawowym i najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki inwestycji gminy Rzęśnia. Jest zbiorem propozycji kierunków działań zmierzających do trwałego i zrównoważonego rozwoju niniejszego regionu Polski.

Program nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla realizacji celów oraz strategicznych kierunków działania. Sytuacja ta wynika z mikroskalowego charakteru opracowania, którego założenia są sformułowane w dużym stopniu ogólności. Natomiast działania takie mogą, a nawet powinny, być uwzględnione na niższych szczeblach dokumentów, które muszą z Programem być w pełni zgodne. Dotyczy to przede wszystkim polityk oraz programów rozwojowych, gdzie poszczególne działania, czy też przedsięwzięcia, mogą być określone bardziej jednoznacznie.

Program Ochrony Środowiska w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Programie cele oraz strategiczne kierunki działania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwaląc będzie jego niekorzystne zmiany. Wyznaczono kluczowe zadania, istotne z punktu widzenia ochrony środowiska uwzględniając wymogi dokumentów międzynarodowych i krajowych.

Wobec powyższego przyjęto, że dalszy rozwój może przebiegać w dwóch wariantach tj. realizacji oraz odstąpienia od realizacji Programu.

Wpływ na środowisko przyrodnicze i ludzi skutków braku realizacji założeń Programu wskazano w rozdziale 4 niniejszej prognozy.

13. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień omawianego dokumentu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrażania Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu, opracowaniem listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ciągu kolejnych czterech lat, aktualizacji celów i kierunków działań ekologicznych. Konieczne będzie regularne gromadzenie, analiza i ocena danych dotyczących stanu środowiska.

Lista wskaźników monitorujących Program (mogą one zostać zmodyfikowane):

- jakość wód powierzchniowych,
- jakość wód podziemnych, udział wód bardzo dobrych i dobrych,
- stopień zwodociągowania wsi,
- stopień skanalizowania wsi,
- ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej,
- ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca na rok,
- wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- liczba punktów monitoringu hałasu, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów,
- wskaźnik lesistości,
- procentowy udział powierzchni terenów objętych ochroną prawną,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska,
- udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej,
- liczba gospodarstw ekologicznych posiadających certyfikat i powierzchnia upraw,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej,
- ilość i zasadność interwencji i wniosków zgłaszanych przez mieszkańców,
- liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno-informacyjnych.

14. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na lokalizację gminy Rzęśnia oraz planowane rozwiązania, realizacja działań nie będzie wywoływać oddziaływań transgranicznych. Planowane obiekty ze względu na lokalizację nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”. Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia. Prognoza oddziaływania zawiera informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 2081) oraz pismami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak: **WOOS.411.409.2018.AJa z dnia 18 grudnia 2018 r.** i Państwowego

Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak: **ŁPWIS.NSOZNS.9022.1.616.2018.SK z dnia 18 grudnia 2018 r.**

Rozdział 2 przedstawia metodykę sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia.

Zgodnie z art. 52 ust 1 informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Zgromadzono dane dotyczące planowanych działań z zakresu ochrony środowiska oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia uwzględnieniem perspektywy do 2026 r.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu, analiz jakościowych opartych na dostępnych danych państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowaniu skutków przewidywanych zmian w środowisku.

W **rozdziale 3** przedstawiono główne cele Programu wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2026 r.

Program, jako dokument planistyczny, służyć będzie jako wskaźnik działań, które należy wdrażać na terenie gminy Rzęśnia w celu osiągnięcia określonych w Polityce Ekologicznej Państwa założeń z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska. Podjęto działania mające na celu ochronę jakości wód i polepszenie gospodarki wodno-ściekowej, ochronę przyrody i krajobrazu, wzmocnienie edukacji ekologicznej, ochrona powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem wraz z poprawą odbioru i zagospodarowania odpadów.

Rozdział 4 zawiera diagnozę stanu środowiska na terenie gminy, wpływ działań planowanych w POŚ na środowisko, możliwe skutki braku realizacji zapisów omawianego dokumentu.

Działania zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska będą miały istotny i zróżnicowany wpływ na stan środowiska i możliwości ochrony jego walorów przyrodniczych. Całkowite bądź częściowe odstąpienie od realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie może skutkować wystąpieniem szeregu niekorzystnych zjawisk w większości komponentów środowiska i pogorszeniem się stanu środowiska przyrodniczego jako całości.

Brak dokumentu, który kompleksowo określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie Rzęśnia oraz formułuje kierunki i rodzaje działań w aspekcie rozwoju zrównoważonego będzie negatywnie wpływać na stan środowiska poprzez: utrzymanie się na stałym poziomie lub wzrost emisji pochodzącej z instalacji oraz wzrost zużycia surowców i energii w związku z eksploatacją instalacji w technikach tradycyjnych, utrwalanie postaw społecznych pozostających w sprzeczności z szeroko rozumianą ochroną środowiska, wycinka terenów zielonych, utrudnienie dostępu do podstawowych usług publicznych, emisji

zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego z transportu drogowego, utrzymywaniem się lub wzrostem poziomu hałasu w gminie, nieprawidłowego zagospodarowywania odpadów, szczególnie z sektora komunalnego, degradacji gleb i zasobów wodnych.

Rozdział 5 zawiera diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Inwestycje potencjalnie znacząco wpływające na środowisko zlokalizowane są w różnych punktach gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nieobjętych, również zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne (rozdział 4).

Natomiast ewentualne znaczące negatywne oddziaływania na środowisko związane są z rozbudową i budową: kanalizacji, oczyszczalni ścieków. Prace te obejmowałyby rejon terenów zabudowanych.

Rozdział 6 identyfikuje problemy ochrony środowiska istniejące z punktu widzenia przedmiotowego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Rozdział identyfikuje problemy w zakresie ochrony środowiska: powierzchni ziemi, budowy geologicznej, powietrza atmosferycznego i klimatu, wody, ochrony przyrody, klimatu akustycznego.

Na terenie gminy brak terenów o szczególnie cennych walorach środowiska przyrodniczego dlatego na jej terenie nie utworzono żadnej z form ochrony prawnej.

Program ochrony środowiska identyfikuje problemy w zakresie ochrony środowiska związane z: zagrożeniem zanieczyszczeń gleb i ziemi, zagrożeniami wynikającymi z zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy (lokalne kotłownie, ogrzewanie piecowe, drogi krajowe), problem z jakością wód powierzchniowych oraz utrzymywanie odpowiedniej wilgotności siedlisk, problem z emisją hałasu od drogi wojewódzkiej nr 483 oraz od dróg powiatowych.

Rozdział 7 identyfikuje, analizuje i ocenia oddziaływania generowane zapisami dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmuje analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Teren gminy w całości należy do zlewni rzeki Widawki. Szkielet systemu rzecznoego tworzą rzeka Nieciecz i Krasowa wraz ze swoimi dopływami. Obydwie rzeki są lewobrzeżnymi dopływami Widawki IV – go rzędu. dział wodny pomiędzy zlewniami obu rzek przebiega pasmem wzniesień. Dział ten o ogólnym kierunku północ – południe przechodzi bliżej zachodniej granicy gminy. W związku z powyższym większość powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Niecieczy.

Na terenie gminy brak jest dużych zbiorników wodnych. Największy kompleks zbiorników w postaci stawów rybnych, o pow. 13 ha znajduje się na terenie miejscowości Stróża. Pozostałe akweny to niewielkie stawy i oczka wodne.

Gmina Rzęśnia zlokalizowana jest w obszarze jednolitej części wód podziemnych nr 83.

Wpływ na jednolite części wód mają zjawiska naturalne oraz antropogeniczne (zarówno rolnicze, jak i przemysłowe) z całego regionu. Realizacja założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzęśnia nie będzie miała wpływu na możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze gminy są ścieki komunalne oraz spływy obszarowe z pól uprawnych. Zagrożenie stanowi dysproporcja pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Największe zagrożenie stanowią ścieki odprowadzane bezpośrednio do wód lub do gruntu w miejscowościach posiadających wodociąg, jak też wylewanie z opróżnianych szamb. Rozwiązanie tego problemu będzie możliwe poprzez rozbudowę zbiorczych systemów kanalizacji oraz rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków.

Problemem również na terenie Gminy jest występowanie leja depresyjnego w związku z eksploatacją górnictw odkrywki Szczerców i Bełchatów.

Rozdział 8 identyfikuje cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia przedmiotowego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione. Rozdział ten zawiera priorytety POŚ dla Gminy Rzęśnia na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2026 r., które są zgodne z zagadnieniami uwzględnionymi w dokumentach strategicznych dotyczących ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla gminy Rzęśnia jest zgodny z celami i kierunkami działań dokumentów wyższego rzędu.

W rozdziale 9 przedstawiono zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki realizacji zapisów dokumentu, w tym na: powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, warunki akustyczne, przyrodę i obszary chronione, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne.

Rozdział zawiera również analizę oddziaływań generowanych zapisami dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 1614) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin.

Największy pozytywny wpływ na jakość powietrza będą mieć działania podejmowane w ramach rozwoju OZE oraz racjonalnego gospodarowania energią. Ponadto pozytywne oddziaływanie będzie związane z ograniczeniem niskiej emisji (PGN). Oddziaływanie negatywne w większości przypadkach mają charakter przejściowy i krótkotrwały najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji (spaliny z maszyn budowlanych, pylenie z placów budów). W ramach gospodarki wodnościekowej planowana jest głównie modernizacja oczyszczalni ścieków oraz dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej. Z uwagi na fakt, że planowana inwestycja dotyczy znaczącej liczby mieszkańców będzie miała pozytywny wpływ na jakość ścieków odpływających z oczyszczalni ścieków i co jest z tym związane - jakość gleby i wód.

Analizie i ocenie poddano przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko. W wyniku analizy stwierdzono, iż wśród zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska nie ma inwestycji mogących powodować większe zagrożenie dla środowiska, gdyż suma korzyści z realizacji działań przekracza potencjalne zagrożenie. Podsumowując, można stwierdzić, iż zdecydowana większość zaproponowanych

celów i działań będzie miała dodatni wpływ na środowisko i ludzi. Zakładając, że zostaną one wcielone w życie, powinny wpłynąć na zwiększenie tempa aktywności w zakresie ochrony środowiska.

Rozdział 10 przedstawia rozwiązania, mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji omawianego dokumentu.

Program Ochrony Środowiska w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Programie cele oraz strategiczne kierunki działania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwać będzie jego niekorzystne zmiany.

Rozdział 11 zawiera rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy.

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu. Program Ochrony Środowiska jest podstawowym i najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki inwestycji gminy Rzęśnia. Jest zbiorem propozycji kierunków działań zmierzających do trwałego i zrównoważonego rozwoju niniejszego regionu Polski.

Program nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla realizacji celów oraz strategicznych kierunków działania. Sytuacja ta wynika z mikroskalowego charakteru opracowania, którego założenia są sformułowane w dużym stopniu ogólności. Natomiast działania takie mogą, a nawet powinny, być uwzględnione na niższych szczeblach dokumentów, które muszą z Programem być w pełni zgodne. Dotyczy to przede wszystkim polityk oraz programów rozwojowych, gdzie poszczególne działania, czy też przedsięwzięcia, mogą być określone bardziej jednoznacznie.

Rozdział 12 to informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień dokumentu.

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie: określenia stopnia wykonania przedsięwzięć, określenia stopnia realizacji przyjętych celów, oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrażania Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu, opracowaniem listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ciągu kolejnych czterech lat, aktualizacji celów i kierunków działań ekologicznych. Konieczne będzie regularne gromadzenie, analiza i ocena danych dotyczących stanu środowiska.

Rozdział 13 zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Z uwagi na lokalizację gminy Rzęśnia oraz planowane rozwiązania, realizacja działań nie będzie wywoływać oddziaływań transgranicznych. Planowane obiekty ze względu na lokalizację nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

16. Wykorzystane materiały

Źródłem danych były następujące dokumenty:

1. II Polityka ekologiczna Państwa (dokument z perspektywą do 2025 r.)
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024,
3. Program Ochrony Środowiska Powiatu Pajęczańskiego na lata 2015-2018 z prognozą do 2020 roku,
4. Strategia Rozwoju Powiatu Pajęczańskiego na lata 2014- 2020,
5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzęśnia 2016-2020.